

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Se pošti prejemanj velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemanj velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljanj velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 137.

V Ljubljani, v soboto 17. junija 1893.

Letnik XXI.

Iz delegacij.

Z Dunaja, 16. junija.

V sredo se je v avstrijski delegaciji začela debata o vnanjem budgetu. Glavno vlogo so igrali Mladočehi, ki pa nikakor niso bili posebno srečni. Pokazalo se je takoj, da gospodje nimajo prav nobenih jasnih nazorov o vnanji politiki, da vsak zastopa svojo politiko, kakor je že pri njih navada. Sploh se je pa videlo, da so bili precej v zadregi, ko jim predsednik ni pustil govoriti o notranji politiki.

Radi bi bili namreč v delegaciji začeli obširno debato o češkem pravu. To so pa opravičevali s tem, da je vnanja politika tesno zvezana z notranjo, da je sploh uspešna vnanja politika le mogoča, ako se poprej naredi notranji mir.

Vsi so bili proti trodržavni zvezi in v tem oziru so marsikaj pametnega povedali. Posebno so dobro osvetlili vrednost zveze z Italijo, katero sedaj celó ponižuje vojni budget. Kak duh v Italiji vlada proti Avstriji, je pa vidno iz tega, da se je 65 italijanskim listom moral prepovedati vstop v Avstrijo.

V ostalem sta pa Pacak in Masaryk bila za zvezo z Rusijo, Adamek je pa zagovarjal le boljše razmere z Rusijo. Herold je bil za politiko svobodne roke.

Minister Kalnoky je Mladočehom odgovarjal jako fino, in se je pri tem pokazal pravega diplomata. Priznal je tudi, da je vnanja politika nekoliko v zvezi z notranjo. Toda vse to, kar se je o tej stvari govorilo, se je govorilo le s češkega stališča. Minister je priznal, da imajo mladočeški poslanci popolnoma prav, če naglašajo posebno važnost svojega naroda. Njegovo stališče kot ministra vnanjih stvari je pa seveda drugačno.

V Avstriji je več narodov, in potem se mu je pa ozirati tudi na ogersko delegacijo. Ti drugi narodi pa odobrujejo njegovo politiko, kakor je videl v budgetnem odseku, in bi najbrž ne bili zadovoljni, ko bi se poprijel politike, katero mu priporočajo češki delegatje.

Minister je potem zagovarjal trodržavno zvezo, dokazujoč, da ni agresivna, kakor so trdili Mladočehi, temveč le želi ohranjenje miru. Ko bi zveza res bila vojevitna, bi v petnajstih letih že bila našla priložnost za vojno.

Očitalo se mu je, da je preveč važnosti pokladal na nemške liste, da jim je na ljubo pojasnjeval drugi pot vnanjo politiko. On pa misli, da stvari bolje pozná, in pripisuje javnemu mnenju v Nemčiji dosti veliko važnost, da je še jedenkrat pojasnil vnanjo politiko. Sploh pa on tega ni storil le zaradi nemških listov, temveč tudi zaradi francoskih, ki so govor njegov tudi napak tolmačili.

Posebno je pa pokazal minister v čudni luči Heroldove nazore. Ta mož želi, da bi se Avstrija opirala le na lastno moč, ob enem pa hoče razorožavanje. To je nemogoče. Še le potem bi se morali prav oboroževati, ko bi ne imeli nobenih zaveznikov. Nadalje je minister še povedal, da se njegova trditev o zboljšanju odnosov z Rusijo ne opira na nobene posebne dogodke in da se zastran balkanske politike neso sklenile nobene pogodbe.

Rekel je minister, da o tem, kar so Mladočehi govorili ali kar bi radi bili govorili o notranji politiki, on kot minister vnanjih stvari ne more govoriti in bi delegaciji zgubili ves sedanjí značaj, ko bi se v njih take stvari razpravljale. Heroldovi želji, da se napravi mir na Češkem, se pa on popolnoma pridružuje in le želi, da bi Mladočehi tudi doma v tem smislu delovali. Če bi ne bilo narod-

nostnih prepričanj, bi on tudi imel močnejšo podlago za svojo vnanjo politiko.

V četrtek je bila debata o vojnem budgetu. Prav za prav se pa pri tem o budgetu ni dosti ali pa nič govorilo, temveč le o drugih stvareh, ki so v zvezi z vojsko.

Salvadori je govoril mej drugim tudi o dijaških zvezah in naglašal, da se ministrove izjave ne strinjajo z evangelijem, vojaškimi zakoni, naprednimi pravnimi pojmi in pravo svobodo.

Pacak je tudi naglašal, da ministrova pojasnila nasprotujejo kazenskemu zakonu in on torej ž njimi ne more biti zadovoljen. Govoril je tudi o tem, kako se prezira češčina v vojski.

Adamek je pred vsem zahteval decentralizacijo pri vojaških zalaganjih. Slišale so se tudi mnoge pritožbe proti pomanjkljivosti vojaškega pravosodja in da se grdo dela z vojaki.

Vojni minister je v dolgem govoru odgovarjal raznim govornikom, ki pa z njegovimi pojasnili najbrž neso bili povsem zadovoljni. Kakor je že navada, vojna uprava ima v vsem prav. Tukaj moramo pred vsem omeniti, da je na pritožbo delegata Pfeiferja zastran slovenščine v koroškem polku odgovoril, da po poročilih, ki jih je dobil od deželnih oblastev, ni v polku 20% slovenskih vojakov, a le kacic 10%, pa še od teh nekateri znajo nemški. Dal bode pa stvar na željo delegatovo še jedenkrat preiskati, če se je razmerje premenilo, ali on tega ne verjame. Slovenščine večših častnikov mu pa primankuje. V vojaških šolah se pa slovenščina ne more učiti. Sedaj se uči nemščina, mažarščina, češčina in poljščina. Ali pride še slovenščina zraven, bi bilo preveč. Glede ljubljanske vojaške bolnice je rekel, da je le denarno vprašanje, ali tu nema le on govoriti.

LISTEK.

Ob njenej smrti.

(Prizor iz tragikomedije življenja. — Jos. Svoboda.)

V nizkem zvoniku vrbljanske cerkvice zapeli so majhni zvonovi žalostno, mrtvaško pesem. Bilo je ravno pomladi v cvetočem maju, o času, ko se vse veseli in raduje pomlajenega življenja. Milo se stori človeku, ko zasliši mrtvaške zvonove hipoma takrat, ko se mu zdi življenje najlepše. Miluje onega, ki se je moral posloviti od veselega in srečnega sveta ter — umreti.

Zvedelo se je takoj po Vrbljanu, ki ni, Bog vé, kako velika vas, da je umrla Potokarica. Sosede so hitele k Potokarju, da pomagajo, — saj o takih prilikah je res dela in opravila polne roke.

Potokarica je ležala na trdi postelji mrtva. Z obraza in rok je izginila kri, da je bila blede kot zid. Oči, ki so jej že kar osteklenele, upirale je v strop, usta pa je imela na pol odprta.

Okoli postelje so stali otroci, veliki in majhni, ki so milo plakali za svojo ljubo mamico. Potokarjev Anton si je pa na voglu mize leno podpiral glavo in malomarno zrl na mrtvo ženo. Stari Potokar je cepil zunaj drva, ker so bila pošla popolnoma, in Franica, Antonova sestra, pripravljala je za svinje, da ne bi stradale.

Za mrtvo se razven otrok ni brigal nihče. Prišle so sosedje, da pomagajo. Znesle so grje

orodje iz hiše, počedile, kolikor se je dalo, mizo, klopi in tla, ter preoblekle mrliča. Svetlinka je prinesla s tuala leseno kobilu in desak, da so naredili oder; Seljanka, ki je bila najbližja Potokarjeva sosedja, je pa sešila iz starih vreč nekako slamnico.

Pojdi, boš pomagal natlačiti,“ reče Potokarju. Gresta pod kozolec, kjer je imel Potokar še nekaj slame.

„Na, drži!“ reče Seljanka in mu vrže slamnico. Potokar jo prime in drži, ona pa tlači slamo.

„Oh, ubogi otroci, oh, kakšni revčki bodo,“ vzdihne čez nekaj časa Seljanka, saj je vedela, kako neroden je Anton in kako okorna njegova sestra.

„Strinjka, nikoli se ne bom oženil, prav nikoli!“ odvrne Anton, toda tako brezsrčno in brezdušno, da je Seljanko tako govorjenje takoj vjelo.

„Tiho bodi, tiho, zijalo!“ reče mu ter pograbi napolnjeno slamnico.

„Strinjka, verjemite mi, da se ne bom nikoli oženil, in se ne bom!“ govori za njo.

„Da bi se le ne, saj prebiješ lahko tako,“ reče sama sebi.

Položile so jo na oder, dale jej v roko malo razpelce, ter jo pokrile z belim prtom. Prižgale so dve oljnati svetilki, dokler ne prinese Potokar sveč, ki jih je šel iskat v prodajalnico.

Tretji dan zjutraj so spremili vrbljanski vaščanje ranjko Potokarico k večnemu počitku ter jej

tako skazali zadnjo čast, — saj ranjka je bila vendar dobra ženska.

Za krsto so šli najprej otroci, soprog in bližnji sorodniki, zadej so se vrstili sosedje in znanci. Prinesli so mrliča na svetokriško pokopališče, kjer počivajo v miru zemski ostanki svetokriških župljanov. Kako žalostno je bilo videti plakajoče otroke, ko je grodela grudasta prst na krsto. Jokali so, kakor da bi vedeli, da jim nikdar več tako dobro ne bode. Župniku, ki je pokopaval, smilili so se nesrečni otroci, in vzdihnil je, kakor pred dobrim dnevom Seljanka: „Oh, ubogi otroci!“

Zopet je Potokarjev Anton slišal, in da bi gosпода pomiril in potolažil, kakor je Seljanko, reče: „Gospod, ali jaz se ne bom oženil!“

„Nič se nikarte, rajši skrbite za svoje otroke!“

„Bom, bom, — oženil se pa le ne bom!“

Zmolili so zadnji „Očenaš“ za ranjko in še jeden „Očenaš“ za vse mrtve, ki počivajo na svetokriškem pokopališču, potem so se pa razšli. Zadnja je šla od novega groba Seljanka z otroci, ki so se jej v dušo smilili, in zato jih ni mogla samih pustiti v nesreči.

Komaj je minula za ranjko sedmina in še ni zrastle nobena travica na njenem grobu, pozabil je Potokarjev Anton, kaj je dejal Seljanki in pa potem gospodu župniku. Še niso vrbljanski zvonovi znova zazvonili mrliču, ko se je začel Potokarjev Anton že ženiti. Ženil se je pri vseh samicah in vdovah, kar jih je bilo v domači župniji, in še celó za go-

temveč tudi finančno ministerstvo, katero pač ne bode stavilo nobenih neopravičenih zahtev.

Iz tabora „krščanske ljubezni“.

„Slovenčev“ čitatelj se morda še spominja našega članka pod tem zaglavjem, v katerem smo branili čast in poštenje „Slovenca“ in njegovih prijateljev proti A. Gabrščeku, vredniku „Soče“ v Gorici, ki nas je o belem dnevu vpričo tisočeri rojakov zavratno napadel.

Bili smo skoro gotovi, da A. Gabršček svojo krivico poravnava, ker je „dober človek, dober katoličan, mlad sicer, a se dá voditi.“

A. Gabršček tega ni storil, ker ni poslušal veleučnega g. A. Gregorčiča, ampak znano starešinstvo skrivnih politikarjev v Gorici.

Tako si saj mi razlagamo njegovo početje, ker sicer ne razumemo, kako more dober človek vedoma delati bližnjemu krivico. Žal nam je za mladega vrednika, ker o njegovi osebi smo imeli dobro mnenje. Ali kaj naj rečemo zdaj, ko nam A. Gabršček zopet meče kamenje v obraz, piše: „Prav nalašč ne ustrezemo njegovi (dopisnikov) zahtevi in danes nič ne odgovorimo na njegova ropotanja, zavijanja, laži, obrekovanja itd.“?

A. Gabršček očita nam vnovič vse nemoralnosti, katere nam je vzdal v prvem članku! A. Gabršček želi, da naj stvar nekoliko postara. Tedaj pa naročniki ne bodo razumeli konca, ker so pozabili začetek.

Najraje pa bi nas zvabil na drugo polje, kjer bi potem udrihal po nas. Ali mi ne gremo za njim. Mi smo A. Gabrščeka to pot vdobili „in flagranti“ in se ne damo motiti. Pritisnimo tedaj nasprotnika na rahlo k zidu in dajmo mu ponoviti, kar je nam izrekel v „Soči“:

a) Laž je, da se je on kedaj obrnil do občinstva;

b) laž je, da je kedaj izjavil, da je bil mistificiran in na led speljan;

c) peklenska zlobnost in črno denuncijanstvo je, spravljati v njegovo pravdo slovenske profesorje v Gorici.

O tej stvari se mi menimo z A. Gabrščekom in o nobeni drugi. Povedati moramo, da nam je A. Gabršček že štirinajst dni poprej očital one nemoralnosti v „Primorcu“, a mi smo hoteli molčati in bi bili molčali, da nas ni v dolgem članku v „Soči“ oblatil. Tu ni govora o političnih mnenjih ali o mladostni prenačenosti, tu se gre za poštenje, kakoršno se zahteva ne od duhovnika, ali učitelja, ali vrednika, ali tajnika narodnih društev, ampak od vsakega Režijana, ki to d pri nas krošnjari.

Toda A. Gabršček se izgovarja, da moramo mi poprej izgovoriti vse, kar vemo, potem bo še le on odgovarjal. On pravi: „Mi lahko čakamo, le dajte streljati! Ko Vam krogla preidejo, blagovolite nam povedati!“

rami v Smolariji in v Suhi Krajini, kjer je naposled vendar staknil neko tako, ki je ni maral nobeden, ter le željno pričakovala, naj pride odkoderkoli in kakoršenkoli, da le hoče biti njen ženin. In ko jo je vprašal na samem, ako ga bode res vzela, mu je dejala: „Vsi vrage mi ne ubranijo!“

Tako je tudi bilo. Na Vidovo nedeljo, ko so v Vrbljanih prve črešnje zrele, bilo je pri Potokarju ženitovanje. Godeci so godli, svatje so pa pili in plesali, da je bilo veselje. Najveselejša sta bila ženin in nevesta, vsaj tako sta govorila njihova obraza. Le otroci so sedeli s pobešenimi glavami za mizo, ne veseleči se godbe in jedil, ampak izpod čela so po strani gledali novo mater, saj jim je povedala Seljanka, da je to pisana mati, a ranjka babica je dostikrat dejala: „Pisana mati je slaba in huda mati“, in zato so se je bali.

In taka je bila v resnici. Pisana mati je dajala otrokom malo kruha, a dosti, dosti palic, da so se še bolj spominjali ranjke svoje matere. In kadar je Seljanka videla katerega Potokarjevih otrok, vzdihnila je: „Oh, ubogi otroci!“

Mlada Potokarica je bila slaba gospodinja. Sestra moževa jo je kmalu potegnila od nje, stari tudi ni hotel več domá biti, in ostala sta sama z otroci. Ali ona je bila lena, živela je pa rada dobro, zato so se Potokarjevi dolžili, in predno je minulo leto po smrti Potokarice, bila je domačija prodana in Anton je moral zapustiti dom ter iti z ženo in otroci drugam. Živi še sedaj v revščini.

Ne tako, Andrej Gabršček! Vi ste nam vzeli poštenje in mi smo Vas opozorili dosti jasno, da ste nam naredili krivico. Na Vas je vrsta, govoriti in spoznati krivico poravnati. Saj vendar imamo opraviti z izobraženim človekom in dobrim katoličanom, ne pa z divjimi ljudmi, katerim je taka navada, da, ko kaj ukradejo ali koga udarijo, se še rogajo, rekoč: „Pr..., če 'maš kaj, le gor prid', jaz lahko čakam.“ Po vrhu pa še vržejo par kamnov v pobitega brata.

A. Gabršček trdi sicer, da smo mi njega obrekovali in da ga hočemo uničiti. Resnica pa je, da mi mu nismo očitali nemoralnosti, ampak rekli smo, da je sicer dober človek, dober katoličan, ali da se je zapel v zanjke takih vedomcev, da nam brani čast katoliške stvari, dalje meniti se ž njim.

Njemu osebno škoditi nismo hoteli in nočemo. Tako orožje uporabljajo že štirileta v Gorici oni skrivni politiki, ki so pripravljeni škoditi materialno vsakemu slovenskemu duhovniku, ali zdravniku, ali odvetniku, ali trgovcu, kateri se upa imeti svoje mnenje o njih političnih kozolcih.

Takega orožja „Slovenec“ in njegovi redniki ne bodo imeli. Na to stran bodite brez skrbi, ali pazite, da se kedaj ne zgrnejo na Vas črni oblaki tam od sv. Antona. Tam so coprniki, ki točo delajo.

Popolnoma brezpotrebno je Vam ime dopisnikovo, ker Vi niste napali in obdolžili dopisnika samega, ampak „Slovenca“ in njegove rednike. Tu je subjekt Vaše obtožbe. Lepo prosimo, ostanite pri tem!

Vse drugo, kar je napisala „Soča“, nima nobene zveze s točkami sub a, b, c; zato se o njih ne menimo z A. Gabrščekom. Naša zahteva je ta jedina: „Ako sem neresnico povedal, spričaj mi; ako sem pa resnico pisal, zakaj me biješ.“

Slovenščina pri koroškem polku in vojaška bolnišnica v Ljubljani.

(Govor poslanca Viljema Pfeifferja v delegaciji dne 15. t. m.)

Ce že strašna vojaška bremena, katera vsi narodi naše države požrtvovalno doprinašajo za cesarja in državo, vsi težko nosijo, je čutijo posebno težko še Slovani, ker se v notranji politiki kaže tok, ki ni prijazen narodni enakopravnosti. Naše slovenske težnje so tako skromne, da se lahko vršé v okviru sedanje ustave, ne da bi se oškodovale pravice družih. Naše težnje se pa ne uresničujejo, temveč se nam še jemlje že pridobljene pravice. To se je dejansko zgodilo gledé na polkovni jezik 7. pešpolka, ko se je na podlagi napačnih statističnih podatkov odstranila slovenščina kot polkovni jezik z vojnega ministerstva naredbo z dne 16. aprila 1892, če tudi jo govori nad 20 odstotkov vojakov tega polka.

To narodno čuvstvo slovenskega naroda žaleče naredbo spravili so slovenski državni poslanci v seji zbornice poslancev dne 24. maja 1892 v razgovor; potem je zastopnik ptujskih kmetijskih občin v seji z dne 23. januarja 1893 doslovno navajal ministerske predpise z dne 28. avgusta 1872, 15. marca 1873 in 3. aprila 1873, kateri imajo veljati kot vodilo za polkovni jezik pri 7. pešpolku. Dokazal je, kako se je obšlo te predpise s tem, da so napačno zračunali moštvo slovenske narodnosti pri polku.

Ker je govornik govoril v javni seji, ni mogóe, da bi vojni minister za to ne bil zvedel. Izpeljave tega poslanca, kolikor se tičejo statistike, so tako pomenljive, da bi jih vojna uprava ne bila smela prezreti že samo zaradi tega, da varuje vojaški ugled, temveč bi bila morala odrediti, da se strogo preiščejo narodne razmere.

Sklicujoč se na omenjeni govor in na poprej omenjeno interpelacijo z dne 24. maja 1892, da mi jih tukaj ni treba ponavljati, nadalje opirajoč se na državne osnovne zakone z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 142, v katerih je v 19. členu zagotovljena vsem narodom države in vsakemu narodu neporušljiva pravica do varstva in gojenja svoje narodnosti in dalje priznana v javnem življenju enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v šoli in javnem življenju, ter uvažujoč, da naredba vojne uprave dne 16. aprila 1892, s katero se je odstranil slovenski polkovni jezik pri 7. pešpolku, nasprotuje določbam omenjenega državnega zakona, uljudno prosim Njega ekscelenco vojnega ministra:

Njega ekscelence naj blagovoljno dá narodnostne razmere pri koroškem polku na novo preiskati po njih faktičnem stanju in brez vsake pristranosti popolnoma objektivno, če se pri taki preiskavi dokaže, da je pri tem polku nad 20 odstotkov Slovencev, kar pa drugače ni pričakovati, ker je na Koroškem dve tretjini Nemcev in jedna tretjina Slovencev, tedaj naj razveljavi naredbo z dne 16. aprila 1892 in uveljavi predpise z dne 28. avgusta 1872 in z dne 3. aprila 1873.

Prosim, pomislite, kak je položaj slovenskega vojaškega novince. Kako osamljen, kako tuj se mora čutiti, ko ga pokličejo iz domače vasi, iz domače hiše k vojakom, če ga uvrsté v četo, v kateri ne sliši več materinščine, kjer se njegov materni jezik prezira in zaničuje, kjer mora zaradi maternega jezika marsikaj neprijetnega pretrpeti. More li on dobiti ljubezen in naudušenost za svoj novi poklic. Mari se ga ne bode domotožje polastilo z vso demonsko silo in popolnoma prešinilo njegovo srce in čuvstvo, ga odtujilo službi? Četa bi sicer dobila vrlega vojaka, tako pa dobi otožnega in nezadovoljnega moža, ki le to misli, kdaj da preide čas, in vedno le računa, koliko dni mu je še služiti. More li imeti zaupanje in ljubezen do svojih načelnikov, ki so mu tuji in mu tuji ostanejo, ker ne umejo jezika njihovega.

Vojak odide od doma, ko je še pod očetovsko oblastjo, oblast preide pa sedaj na častnike; ali jo pa morajo izvajati, če očetovskega jezika ne znajo?

Dobrega vojaka še ne naredi to, če se mu vtepejo razne spretnosti, dati se mu mora tudi neki notranji čut in pogum, v gotovem času ga je treba naučiti. Naučiti pa ni koga mogoče s suhimi poveljstvenimi besedami, temveč je treba apelovati na hrabrost in pogum. Poziv, nagovor, ki se prav prime, povzdigne pogum v junaštvo. Nagovor se pa mora razumeti, pravi uspeh mora imeti le materinščina. Najtemeljitejši poziv v tujem jeziku vojaka ne ogreje. Na ta moralni uspeh bi se vojna uprava vendar tudi morala ozirati.

Rimljani so se ozirali na vzgojevalni moment vojakov. V vsakem taboru so imeli govorniški oder, ki gotovo ni bil samo za to, da so se ž njega prečitela povelja, temveč so z govorništvom morali vzgajati čete. Rimljani so že vedeli, zakaj so to delali.

Morda tega naše vojno vodstvo ne vé? Da pa bodo govori imeli kaj vspeha, jih morajo poslušalci razumeti. Razumeli jih bodo pa le jedino tedaj, če jim govoré v materinščini.

Napoleon I. je nekoč prevzel vodstvo neke saksonske čete in jo je nagovoril francoski. Njegov nagovor se je začel z besedami: „Je viens me mettre à a tête de braves Saxons.“ Saksonski častnik je pa moral govor prestaviti, in je tako-le storil: „Der Kaiser kommt, sich den braven Sachsen auf den Kopf zu stellen.“ (Cesar je prišel, vrlim Saksoncem postaviti se na glavo) namesto: „An die Spitze der braven Sachsen zu stellen“ (postaviti se na čelo vrlim Saksoncem). — Uspeh je bil občna veselost. Tako je, če se govori na vojake v jeziku, katerega ne razumejo.

Kak vpliv bi bil imel zgodovinski znameniti govor Friderika Velikega: „Hunde, woll't Ihr ewig leben!“ (Psi, ali mislite zmiraj živeti!), da ga neso vojaki prav razumeli. (Veselost.)

V šestem desetletju so nehali moštvo uvrščati po dopolnilnih okrajih in deželah v polke, temveč vse avstrijske narodnosti, Slovane, Nemce, Mažare, Italijane, Rumune, začeli devati v isto četo, da bode vojska bolj enojna.

Neki premoder vojni funkcionar je to pri zeleni mizi izumil. Na papirju je šlo prav dobro, ne pa v praksi. Šlo ni naprej.

Izvežbanje čet je trpelo vzlic 10letnemu službovanju. Ta novotarija se je spoznala za napačno in se je zavrgla.

Ravno to, kar se je tedaj faktično zavrglo, hoče se sedaj zopet vpeljati pri 7. pešpolku.

Pred nekaterimi leti je bilo v časopisih, da je pri neki vaji neka četa imela vzeti neko pozicijo, ali je ni mogla. Naš vladar, ki je videl, rekel je poveljniku: „Povejte svojim ljudem češki.“ To se je zgodilo in četa je izvrstno izvršila nalogo svojo. To se je zgodilo pri vaji. Ali se pa kaj takega ne bi moglo zgoditi v vojni. Kako bi bil tukaj stal poveljnik češkega batalijona, da ni češki znal; kako

(Dalje v prilogi.)

bi bil mogel izvršiti povelje najvišjega vojnega gospoda.

Na najvišjem mestu se je priznala vrednost materinščine tudi za vojne namene. Nekateri poveljniki pa hočejo biti modrejši in se za to ne brigajo.

Ko je vojna uprava častnikom in vojnimi aspirantom dalo dovoljenje, da se jim ni treba učiti slovenščine, dala jim je pravo revnostno spričevalo. Častnik, ki služi vse življenje, bi se tega jezika ne mogel naučiti, vojaški novinec naj se pa v 2½ leta nauči nemški. Kateremu se priznavajo večje duševne zmožnosti?

Sicer pa še treba ni, da se nemški častniki in kadetje 7. pešpolka učé slovenski.

Vojni minister lahko s prestavljanjem in imenovanjem k temu polku dobi častnikov, ki že ta jezik znajo. Če je potrebno, naj pa vojaška učilišča skrbé; v njih naj se jeziki tako učé, da bode preskrbljeno za vsak deželni jezik. To zahteva interes vojne uprave, pa tudi interes službe.

Pri tej priložnosti bi pa spregovoril še o jedni stvari, o kateri se je že lani govorilo v delegaciji, da bi se vojaška bolnišnica in vojaško skladišče v Ljubljani premestili iz srede mesta, po čemer ljubljanska mestna občina hrepeni.

Mestna občina ljubljanska je pripravljena ta poslopja kupiti od vojaškega erarja, in je za-nje že ponudila, kolikor jaz vem, znatno svoto 180.000 gld.

Za stavbišče za novo vojaško bolnišnico vojaška uprava ne bode v zadregi, ker se mnogo stavbišč ob kraju mesta v zdravi legi po ceni lahko pridobi.

Če se pomisli, da je ljubljanska mestna občina v omenjeni namen pripravljena k velikim denarnim žrtvam, da je deželni zastop kranjski sklenil preložiti deželno bolnišnico iz srede na kraj mesta z velikimi troški, je pričakovanje opravičeno, da vojaški erar ustreže težnji ljubljanske občine po zboljšanju zdravstvenih razmer ter imenovana poslopja proda mestu ljubljanskemu in za dobljeno kupnino pa v zdravi legi zgradi novo vojaško bolnišnico in oskrbovalno skladišče. Končujem s prošnjo, da se vojaška uprava ozira na želje, katere sem danes tukaj izrazil.

Shod katol. političnega društva v Doberli vasi.

S Koroškega, 15. junija.

Katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem je imelo minulo nedeljo, dne 11. junija svoj šesti letošnji javni shod v Doberli vasi. Shoda, kateri se mora imenovati prav sijajen, udeležilo se je 10 čast. g. duhovnikov, na čelu jim preč. g. prošt Jan. Ev. Marinič ter do 150 posestnikov iz zavedne podjunske doline, med njimi g. župan z narodnimi obč. odborniki občine dobrlevaške. Zborovanje je vodil preč. g. društveni predsednik, dež. poslanec in župnik Gr. Einspieler, kot vladni zastopnik je bil navzoč g. c. kr. okr. komisar V. Kremenšek. Predsednik je otvoril zborovanje s pristrčnimi besedami ter pozdravil vse došle goste. Govoril je dalje o namenu našega katol. - polit. in gosp. društva. Temeljito in obširno je poročal isti preč. gosp. o delovanju koroškega deželnega zbora. To delovanje se pač ne more imenovati za slovenske davkoplačevalce ugodno, ker skrbi nemško-liberalna večina, ki gospoduje v dež. zboru čisto neomejeno, pač za svoje a malo za ljudstva potrebe. Obširneje je gosp. govornik pojasnjeval ogromne stroške, ki jih moramo plačevati za šole, ne da bi od tujih šol imeli kaj dejanskega dobička. Na predlog čast. g. St. Bayer-ja izreklo se je našima gg. slov. dež. poslancema popolno zaupanje njihov volilcev. — „O političnih strankah na Koroškem“ je govoril č. gospod kaplan St. Bayer, ki je z navdušenimi, dobro premišljenimi in jedrnatimi besedami označil namene liberalne nemške in katol. slovenske stranke na Koroškem in z izbornimi besedami kazal, kako hoče le naša slovenska stranka kmetu dobro ter skrbi za njegov gmotni in duševni napredek. Burna pohvala je sledila vrlemu temu govoru. — Kakor navadno jako dovtipno je govoril gospod Fil. Kandut o naših šolah. Sarkastično in burnim odobravanjem je šibal gorostasno nesmisel, da se slovenska deca poučuje temeljem nemškega, povsem jej tujega jezika, ter je poudarjal, da slovenskim otrokom gré in se mora priboriti slovenska šola, ker se vspehi morejo jedino

le tedaj doseči, če se mladina poučuje na podlagi materinščine. — Društveni podpredsednik g. V. Legat je v prepričevalnem daljšem govoru poudarjal, koliko važne so za nas razne volitve, ker le s tem, da v razne zastope volimo zavedne in odločne slovenske možé, smemo upati, da se zboljša naš žalostni položaj. Le ako si sami pomagamo, smemo upati boljše bodočnosti, ker nam drugi nikoli ne bodo opomogli. — O gospodarskih zadevah koroških Slovencev je govoril temeljito gospod provizor Fr. Lenc, ki je priporočal posebno iskreno naše narodne posojilnice, zavarovanje proti požarom itd. — K peti točki vsporeda: „Slučajni govori . . .“ oglasila sta se čast. gosp. kaplan St. Bayer in preč. gosp. župnik S. Muden, v narodni službi osiveli prvoboritelj, ki je iz bogate svoje izkušnje povedal več zanimivih črtic in vspodbujal navzoče k vstrajnosti v narodnem delu. Potem je predsednik zaključil več kot triurno, prezanimivo zborovanje s „slava“-klici presvetlemu cesarju. — Po zborovanju razvila se je še živahna prosta zabava z napitnicami in lepim petjem vrlih gg. smihelskih narodnih pevec. — Zborovanje je bilo sijajno, dasi si je znani kolovodja nemčurstva v podjunski dolini, deželni poslanec Plavec, ki je do lanskega leta tudi v Dobrlivasi nosil prvi zvonec, obrušil pošteno peté, da bi zabranil javni shod slovenskega katol. - polit. in gospodarskega društva, ter iskal celo pri čast. duhovščini (!) pomoči, da bi zaprečil zborovanje. Koliko še velja njegova beseda, videli smo v nedeljo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. junija.

Mladočehi v delegaciji. V čeških listih se kaže neka nevolja in poparjenost zaradi dogodkov v delegaciji. Mladočehi so se nadejali še vedno, da se jim dá kako zadoščenje za izključenje iz budgetnega odseka. Prišlo je pa popolnoma drugače. Ko so poskusili stvar spraviti v razgovor, je predsednik z vso odločnostjo zabranil, češ, da je stvar že rešena in o rešenih stvareh on več govoriti ne pusti. Drugi zastopnik veleposestva češkega je pa Mladočehom očital, da se po krivici zmatrajo za jedine zastopnike češkega naroda. Jako se motijo, če mislijo, da prisilijo veleposestnike, da kdaj pojdejo za njimi. Grof Ledebur je to izjavil gotovo v porazumljenju z drugimi veleposestniki. S to izjavo je pa zapečaten pač nevspeh mladočeške politike. Brez veleposestnikov ni niti misliti na uresničenje češkega državnega prava. Veleposestvo odločuje večino v češkem deželnem zboru. Tudi razdelitev okrajev v smislu dunajskih punktacij se lahko nadaljuje, če se le vlada za to odloči in jej veleposestniki pritrdijo. Nemški liberalni listi zabavljajo sicer še vedno čez češko zgodovinsko plemstvo, ali dogodki v delegaciji pa vendar kažejo, da se boljšajo odnošaji mej Plenerjem in konservativnimi veleposestniki vsaj v nekaterih ozirih in ta za češki narod žalostna prikazen je le posledica mladočeške politike.

Mladočeško politiko razni poljski listi jako obsojajo. Mladočehi očitajo grofu Taaffeju, piše „Czas“, da je ves njegov program v tem, da se kako dalje zmota. Program Mladočehov je še mnogo žalostnejši. Potegujejo se za češko državno pravo ali kako postopajo. Njih jedino možne zaveznike veleposestnike so odrinili od sebe. Za seboj požgó vse mostove, podedó vsa pota in steze, po katerih bi mogli priti do kacega sporazumljenja s konservativnimi veleposestniki. Delajo prav tako, kakor bi se kacega sporazumljenja kar bali. Sodba poljskega lista se popolnoma strinja s tem, kar smo mi že večkrat pisali o Mladočehih. Mladočehi so si postavili silno težavno nalogo, katere ne zmorejo brez silnih zaveznikov. To, da od sebe odrivajo zaveznike, kaže res, da niso resna stranka, da niti ne mislijo na to, da bi res kaj dosegli, jim je le na tem, da si ohranijo popularnost in da si dalje pomagajo bodisi že kakor-koli. Njim je za lastno stranko, ne pa za narodne koristi in tudi ne mislijo na to, kaj da pride. Zato pa mora njih politika prej ali slej narediti popolni bankerot, vzdržujejo se tako le še z visokodonečimi govori.

Strajk odvetnikov. Španski pravosodni minister namerava vpeljati več reform, katere ne ugajajo odvetnikom, ker bi menda nekoliko prikrájšale njih dohodke. Vsi odvetniki so zatorej za-

čeli strajk in mislijo baje tako dolgo strajkati, da vlada odjenja. Ker je po španskih zakonih za več stvari pri sodiščih treba odvetnika, ta strajk precej ovira pravosodje. Več važnih stvari se niti rešiti ne dá. Minister se je v zbornici jako rezko izrekel o tem strajku in ne kaže, da bi mislil prijenjati.

Luksemburško. Prebivalstvo na Luksemburškem se je dosedaj jako malo brigalo za volitve. Vsled te nebriznosti je pa bilo mogoče, da so v tej deželi gospodovali liberalci in v zbornici odločevali največ liberalni odvetniki. Sedaj se je pa prebivalstvo že naveličalo gospodstva odvetnikov, kateri so se v politiko mešali le iz sebičnih ozirów. Pri volitvah, ki so se vršile te dni, je vsaj po deželi povsod pogorela stranka liberalnih odvetnikov in so izvoljeni v resnici katoliški možje. Voljenih je tudi več duhovnikov in kmetov. V novi zbornici bodo baje katoliki imeli večino. Sedanja liberalna vlada bode morala odstopiti. Katoliško prebivalstvo je to vzbudilo iz politične ravnodušnosti, da je vlada hotela nekaj omejiti pravice verskim redom.

Srbska skupščina je potrdila vse volitve potem pa izvolila Pašića za predsednika, Katića in Vukovića podpredsednikoma. Naprednjaki so pri volitvi oddali prazne glasove. Pri volitvi sedmih perovodij izvolili so tudi naprednjaka Vasilica. Včeraj dopoldne je skupščina ob 10. uri imela slovesno sejo v gledališču, pri kateri se je prečital prestolni govor in je prisegel kralj. Popoldne je skupščina imela zopet sejo in jej je vlada predložila trgovsko pogodbo z Avstro-Ogersko.

Rusija. V Peterburgu se je sklicala posebna komisija, da se posvetuje, kako bi bilo mogoče hitreje porusiti Poljake. Vse dosedanje naredbe neso imele zaželenega vspeha. Prebivalstvo se namreč porusenju tem huje upira, ker ga hočejo hkrati tudi popravoroslaviti.

Francoska zbornica je vzlic ugovarjanju vlade sklenila precej razpravljati o predlogu, da se do novega leta odpravi carina na krmo, ker vse kaže, da bode v Franciji malo sena. Zbornica je ta predlog tudi sprejela, kar pa vladi ne ugaja, ker se pomanjšajo carinski dohodki.

Volitve v Nemčiji. Izida volitev v Nemčiji vladni krogi, pa tudi liberalci ne bodo posebno veselili. Kolikor se iz dosedanjih poročil vidi, ima katoliški eentrum še najzanesljivejše volilce. Nobena stranka ni zmagala pri prvi volitvi s tolikimi kandidati, kakor katoliki. Število socijalističnih glasov je jako naraslo, ne ve se pa še, če socijalisti spravijo v zbor kaj več svojih pristašev, kakor so jih imeli sedaj, ali pa še toliko ne, vse je odvisno od ožjih volitev. Če se vse druge stranke proti socijalistom združijo, kar pa ni verjetno, bi še nekaj mandatov izgubili. Vsekako pa daje to naraščanje socijalističnih glasov veliko misliti, kajti če tako dalje pojde, utegnejo jedenkrat nenadoma dobiti večino. Socijalnim demokratom so pa zlasti po nekaterih mestih mnogo škodovali protisemitje, ki so pridobili v veliko jezo židom jako veliko glasov. Sploh se kaže, da ima protisemitska stranka prihodnost, četudi bode sedaj v državnem zboru morda še le kot neznatna frakcija.

„Matica Slovenska.“

Tajnikovo poročilo o društvenem in odborovem delovanju v XXVIII. društveni dobi od 1. jun. 1892 do 31. maja 1893. leta.

(Dalje.)

Društveni knjižnici je priraslo zadnje leto 283 knjig, zvezkov in časopisov. Večina knjig je prišla od društev, s katerimi je naša Matica v literarni zvezi, nekaj knjig je bilo pa tudi podarjenih. Darovalcem se je predsedništvo primerno zahvalilo, društvu pa poslalo zahtevana potrdila. V zameno je prišlo 169, v dar pa 114 komadov; po jeziku je pa bilo 136 ruskih, 46 slovenskih, 38 čeških, 30 hrvaških, 12 nemških, 11 srbskih, 3 bolgarske, 3 latinske, 2 srbski in 2 angleški. „Matica“ redno zamenjuje svoje pojave s 30 raznovrstnimi društvi in korporacijami, v novejšem času sta se njim še pridružili „Češka akademija znanostij in umetnostij v Pragi“ in „Rusko geografsko občestvo v St. Petersburgu“.

Dne 1. januarja lani je štela književna zaloga 14.764 knjig in 235 zemljevidov. Tekom leta je priraslo zalogi 7700 knjig, odpadlo pa 3375, in sicer 2698 na ude, 286 vsled daril in 391 po prodaji. Zaloga je torej štela lani koncem leta 19.089

knjig in 235 zemljevidov. Odpadek je navidezno majhen, to pa zategadelj, ker je bila velika večina lanskih društvenih knjig vsled tiskarniških zadržkov še le prve dni letošnjega leta odposlana. Podarjal je odbor knjige po običajnem, opetovano potrjenem vodilu; prosilcev je bilo zadnje leto precej. Popolnoma ni pošla lani nobena knjiga, pač je pa večja vrsta knjig zastopana v prav pičlih izvodih. V zadnjem letu se je jelo opazati večje zanimanje za matičine založne knjige. Da odbor lože in točneje postreže v posamnih slučajih, sklenilo se je, poskrbeti posebnih odtiskov književnega iskaza, kakor se leto za letom objavlja v „Letopisih“. Povprečno letno skupilo od književne zaloge znaša okrog 250 gld., ki bo postajalo še tem manjše, čim močnejše bo „Matica“ opuščala zalaganje šolskih knjig. Ker ta svota že sama ob sebi ni tolika, in ker občevanje z vnanjimi tvrdkami ne prinaša nobenega gmotnega vspeha, dovolil je odbor knjigotrtcu g. Zagorjanu na dotično prošnjo pravico do samozakupa matičinskih knjig proti 25 odstotkom rabata in poluletnemu obračunu s 1. januarjem letos počenši. Odbor je preverjen, da to društvu ne bo na kvar.

Ker so bili lanski davčni predpisi izjemoma nekoliko višji, je moralo hišno upraviteljstvo štediti pri troških za poprave. V resnici so znašali ti lani skoro za 200 gld. manj, kakor bi bili smeli znašati po petletnem povprečju z ozirom na hišne dohodke sploh. Pač se bo pa treba in je bilo že treba lotiti se letos nekaterih bistvenih poprav, katere utegnejo skupaj proračunjeni izdatek še prekoračiti. Mej hišnimi strankami se v lanskem letu ni zvršila nobena sprememba.

Veliko sprememb se je zvršilo v poverjeništvu. Nova poverjeništa so se osnovala za St. Pavel v Savinjski dolini, za St. Jernej z okolico, za vzhodno in za zahodno okolico tržaško, za Kranjsko Goro, Podkoren in Belo Peč, in Veliko Dolino. V dve poverjeništvu se je razdelila dekanija Šmarije pri Jelšah s sedežema v Šmariji in St. Jurji; v tri dekanije Gornji Grad s sedežem v Gornjem Gradu, Mozirji in Rečici; v dve s sedežema Komen in Rifenberg dekanija Komen, v dve s sedežema v Vogrčah in Kotljah dekanija Pliberk; novi poverjeništvu se imata osnovati za Spodnji Dravburg na Koroškem in za Nabrežino. Nove poverjenike so dobili Ločnik, Šmartin, Marnberg, Dravsko Polje, Trebnje, Trst, Ljutomer, imajo jih pa še dobiti Vrhnika, Zavrč, St. Peter in Cmurek. Poverjeništev štejemo sedaj že 121, namreč: v ljubljanski škofiji 47, v lavantinski 31, v goriški nadškofiji 11, v tržaško-koperski škofiji 10, v krški 12, v sekovski 3 in po raznih drugih škofijah 7. (Konec alédi.)

Cerkveni letopis.

Misijon.

Iz Rovt, dne 10. junija: Sv. misijon, katerega so vodili v Rovtah od dne 31. maja do 8. junija velečastiti gospodje misijonarji Heidrich, Nežmah in Ferjančič, vršil se je prav spodbudno. Ljudje, ne samo domači, ampak tudi iz sosednih farâ, hodili so prav pridno poslušat ginljive pridige. Prostorna cerkev je bila vselej natlačena. K spovedi so prihajali dostikrat ob 2. in celo ob 1. uri po noči. Vseh je bilo obhajanih čez 1400. Bilo bi jih še več, ko bi imeli dovolj spovednikov, tako pa je bilo dostikrat tujce odvrčati od spovednice. Samo popoldne pred sklepom spovedovalo je 9 spovednikov. Lepa slovesnost dovršila se je v četrtek dne 8. jun. dopoldne s slovesnim skupnim sv. obhajilom, z blagoslovljenjem misijonskega križa in procesijo. Slovesno sv. mašo je imel ta dan in vodil procesijo preč. g. Franc Kunstel, dekan v Cerknici Bog dodeli sv. misijonu obilno sadu in blagoslovi delo gorečih gg. misijonarjev!

Koliko daje Francozi za misijone.

Francoski katoličani si morajo svoje šole sami vzdrževati, kakor sploh vse zavode, kateri naj bi delovali v katoliškem duhu, in vendar žrtvujejo največ za katoliške misijone. „Les Annales de la Propagation de la foi“ objavlja zbirke za l. 1892. Na Francoskem se je nabralo v ta vzvišeni namen 6.621.674 frankov, mnogo več, kakor v ostalih evropskih državah. Po izkazu „Annalov“ so darovali katoličani v Nemčiji 425.225 frankov, v Belgiji 368.477 frankov, v Britaniji 234.005 frankov, na Španjskem 138.738 frankov, na Laškem 346.769 fr. Kaj porečejo temu naši naprednjaki?

Liga + 38.

Sv. Detinstvo

obhaja letos petdesetletnico svojega obstanka. Dohodki prvega leta so bili skoraj 12.000 gld., sploh pa znesejo v 50 letih kakih 40 milijonov gld. Otrok je bilo krščenih do 12 milijonov in večinoma tudi vzgojenih. Leta 1891 jih je bilo krščenih 481.000, vzgojenih 145.000. Društvo je podpiralo 153 misijonov, 661 sirotišnic, 3418 šol, 297 rokodelskih delaren, 896 lekarn in 108 vrtov. Ko je bilo sv. Detinstvo ustanovljeno, so bili sedanji sveti Oče še nuncij v Bruselju in letos ob priliki svoje petdesetletnice so potrdili vse pravice društva, dosedaj samo začasne, za vse večne čase.

Liga + 38.

Zola in „Male sestre Vnebovzetja“.

Znano je, da je bil slaboglasni pisatelj Zola tudi v Lourdih. Tu je imel priložnost opazovati „sestre Vnebovzetja“, in piše o njih: „Videl sem jih pri delu, natanko sem jih ogledoval, ž njimi govoril in prepričal sem se, da spolnujejo svojo dolžnost, da se jih z besedo zadosti pohvaliti ne more.“ Tako Zola. Toda „C. Times“ dostavljajo mnogo nadrobnosti, koje se prezreti ne smejo. Njih poklic je težak, posvetiti se mu morejo le ljudje s trdno voljo. Služijo izključno le revežem pod pogojem, da jim nihče nič ne ponudi, še kozarec vode ne. Ako revež daleč stanuje, vzame sestra svojo jed seboj, ali pa čaka, dokler se z drugo ne zvrsti. V stanovanju revežev je angelj, prinaša i zadnji grizljaj. Najdeš jih pri bolnikih, v kočah, kjer zastopajo mater. V mnogih slučajih snaži pod in opravlja najnižjo službo sestra, ki je bila rojena v grofovski palači, a ki je dosegla v službi Kristusovi višjega plemstva. Služijo ljudstvu, revnemu ljudstvu v slavo božjo.

Liga + 38.

Katoliški delavci

španski so se prošli teden sešli v Valenciji, da se dogovoré o trdnjejši skupni organizaciji. Zvezati se hočejo po celem Španskem v bran proti vsem nekrščanskim rovarjem, da tako po svoji moči pripomorejo, da se po naukii Leona XIII. reši socialno vprašanje. Zlasti nadškof valenški, pl. Seborbe, in jezuit o. Vicent sta se posebno trudila, da se je ta shod sešel, in onadva sta tudi najbolj navduševala zbrane delavce. Lepo je bilo videti, ko so pri slovesni sv. maši delavski odposlanci iz vse Španije pristopili k mizi Gospodovi.

Katoliški delavci holandski so imeli nedavno shod, koder so se posvetovali o svojega stanú perečih vprašanjih. Shod je bil živa priča značajne vernosti holandskih katoličanov. Najsijajnejše je govoril na shodu van Winkel, ki je končal svoj govor tako-le: „Ne varajmo se, socialno vprašanje se dá rešiti, toda svet ne bo za delavce raj, marveč dolina solz, kot za vse. Vedno si bodo s potom v obrazu služili svoj kruh. Ne mrmraj proti Bogu, ki si namenjen za drugo življenje. Čim hujši je boj tukaj na zemlji, tem večje plačilo bo tam.“ Shod se je končal s klici: „Živio papež! Živela kraljica!“ — Povsod se družijo katoliški delavci. Naš kat. shod priporoča katoliška delavska društva, naglašajoč njihovo nujno potrebo. Sv. očeta glas in njihova vzvišena načela glede socialnega vprašanja povsod praktično odmevajo, samo pri nas — ne!

Kardinal Benavides,

nadškof saragoški, je ravnokar dovršil znamenito in za Špance jako važno knjigo. Popisal je namreč vse napise in vse spominke v Rimu, ki se tičejo Španije. Blizu tisoč je takih spominkov. Delo ima štiri zvezke v osmerki in fototipične slike španskih znamenitostij v Rimu.

Misijonarji v Zanzibaru.

Osemnajst tako imenovanih belih očetov se je podalo nedavno iz Marzelja proti Zanzibaru misijonarit; podati se mislijo k velikim jezerom, koder se jih je, hvala Bogu, že mnogo spreobrnilo.

Božja roka.

Jesipina Fazio, znana brezverska Lahinja, ki se je tako strastno potegovala za ločitev zakona in ki se je tako divje borila proti veri in papeštvu, je nedavno sklicala framasonski shod v Raconigi; tu jo vmes udari kap in za par trenutij je ležala mrtva na tleh. Morda je samo slučaj?

Republika Transvaalska

v Afriki je bila še pred štiridesetimi ali petdesetimi leti obljubena s samimi ljudožerci. Sedaj se že šteje

mej izobražene. To je čudež katoliških misijonov. Te dni so postavili sv. oče tej deželi za apostolskega prefekta nekega francoskega misijonarja, ki spada v kongregacijo Marijinih služabnikov.

Šolstvo.

Avstrijsko ljudsko šolstvo.

V naslednjih vrstah podajemo nekoliko statističnih podatkov o avstrijskem ljudskem šolstvu leta 1890. Bilo je tega leta v naši državi 485 meščanskih in 18.588 ljudskih šol s 40.133 učitelji in učiteljicami. Za šolo godnih otrok je bilo 3.478.015, od teh jih je šolo obiskalo 3.125.217. Od ljudskih šol je bilo 17.619 javnih in 979 zasebnih, od 32.581 učiteljev je bilo 208 duhovnega in 32.373 svetnega stanú, od 7552 učiteljic je bilo 365 redovnic. Izvan tega je podučevalo 14.024 duhovnikov-veroučiteljev, 242 pomožnih učiteljev, 6973 učiteljic za ročna dela in 430 pomožnih učiteljic. Vseh učnih močij vkupe je bilo 61.802. 11.205 šol je imelo učiteljske knjižnice (s 770.544 zvezki), 13.981 šol šolske knjižnice (z 1.654.340 zvezki), 9248 šol je imelo šolske vrtove.

Po učnem jeziku je bilo šol: 7879 nemških, 4617 čeških, 1758 poljskih, 1856 rusinskih, 595 slovenskih, 860 laških, 369 srbsko-hrvatskih, 93 rumunskih, 4 mažarske; 49 nemško-čeških, 50 nemško-poljskih, 22 nemško-rusinskih, 218 nemško-slovenskih (!), 4 nemško-laške. (Leta 1871 je bilo 1353 dvojezičnih šol.) — Samo nemške šole so v Solnogradu (177) in Zg. Avstrijskem (530). Na Nižje-Avstrijskem je bilo 1671 šol, t. j. 1662 nemških, 2 češki, 7 dvojezičnih. Na Štajerskem 861 šol, t. j. 632 nemških, 121 slovenskih, 108 nemško-slovenskih. Na Koroškem 363 šol, namreč 269 nemških, 94 nemško-slovenskih. Na Kranjskem 340 šol, t. j. 288 slovenskih, 36 nemških, 16 nemško-slovenskih. Na Primorskem 439 šol, namreč 168 laških, 166 slovenskih, 61 hrvatskih, 33 večjezičnih, 11 nemških. Na Tirolskem 1735 šol, t. j. 1038 nemških, 696 laških, 1 dvojezična. Na Češkem 5278 šol, t. j. 2894 čeških, 2383 nemških, 1 dvojezična. Na Moravskem 2368 šol, t. j. 1617 čeških, 734 nemških, 17 češko-nemških. V Šleziji 535 šol, t. j. 248 nemških, 138 poljskih, 104 češke, 45 dvojezičnih. V Galiciji 3658 šol, namreč 1752 rusinskih, 1619 poljskih, 109 nemških, 173 dvojezičnih. V Bukovini 305 šol, t. j. 104 rusinske, 93 rumunskih, 39 nemških, 64 dvojezičnih, 4 mažarske, 1 poljska. V Dalmaciji 321 šol, namreč 308 srbsko-hrvatskih, 9 laških, 2 nemški, 2 dvojezični.

Po veroizpovedanju je šolarjev: rimsko-katoliških 2.510.469 (87,4 odstotkov), 177.331 (6,2 odstotka) grško-katoliških, 59.300 protestantskih, 27.841 vzhodno-grških, 96.797 (3,4 odst.) židovskih, 1191 drugoverskih.

Spominjajte se

„katoliškega sklada“
ob raznih prilikah!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. junija.

(Danica, slovensko katoliško akademično društvo, nepotrjena.) Slovenski akademiki na Dunaju, ki so predložili c. kr. namestništvu pravila za slov. kat. akad. društvo dobili so nastopni odgovor: „Visoko c. kr. nižjeavstrijsko namestništvo spoznalo je z odlokom z dne 11. junija 1893 l. štev. 35697 prepoovedati ustanovitev slovenskega katoliškega akadem. društva „Danica“ naznanjeno mu z vlogo od 20. maja 1893 l., in sicer opiraje se na § 6. zakona z dne 15. novembra 1867 l. državnega zakonika štev. 134., ker je po § 22. predloženega načrta pravil poslovni jezik društvu slovenski, tedaj bi oblastva ne mogla uspešno izvrševati po § 18. zakona z dne 15. novembra 1867 l. pristojne jim nadziralne pravice, ker je na Nižjeavstrijskem deželni jezik nemški in torej oblastvom niso vedno na razpolaganje organi, zmožni slovenskega jezika. S tem se obveščajo go-

v Celovcu dné 10. julija, v Trstu dné 5. julija, v Gorici dné 7. julija in v Pulju dné 3. julija. Pri obravnavah oziralo se bode le na pismene ponudbe, in te morajo doiti zapečateni zgoraj omenjene dni vsaj do 10. ure dopoldne dotičnim c. in kr. preskrbovalnim magacinom. Natančnejši pogoji se ogledajo lahko vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od 2.—4. ure popoldne pri dotičnih c. in kr. vojaških preskrbovalnih magacinih. Zvezki pogojev dobé se lahko tudi proti plačilu 4 kr. za tiskano pōlo pri imenovanih magacinih, na željo tudi po pošti. Zakupni razglas, obsegajoč seznam dobavnih predmetov, splošne pogoje in ponudbeni formular, pogleda se lahko tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. — V ljubljanskem oskrbovalnem magacinu obravnavalo se bode tudi o zagotavljenju ljubljanske šote.

(Raznoterosti.) Iz Brna, 12. junija. V Olomucu je umrl kanonik-kustos, prelat Vinc. vitez Holle. Iskal je zdravja v svetoznanih Karlovih Varih, a zastonj. R. i. p. — Namen shoda zaupnikov češkega naroda na Moravskem je bil: popolno sporazumljenje narodne stranke s stranko katoliško konservativno. Duhovščina vzgaja v katoliško-političnih društvih može, kateri ostanejo svojemu geslu vedno zvesti, ter se ne bodo dali od nasprotnikov pregovoriti, tedaj se mora na njen delovanje ozirati. Do popolnega sporazumljenja pride, ako se opusti tretja točka resolucije dr. Sedlačka, katera se glasi: „Narodna stranka na Moravskem naj bi se organizirala v političnih društvih za vsak okraj.“ Temu je ugovarjal župnik Ševčík, kažoč na uspešno delovanje katoliško-političnih društev. Po mladočeških listih se je shodu zabavljalo in se preslavljal „lidová strana.“ Ne smé se tajiti, da se najnovejša stranka po Moravi širi, a da bi Morava mladočeška, oziroma liberalna postala, je prav prazna. Ako se vdeležuje njenih shodov številno občinstvo, to še nič ne dokazuje, kajti mnogi se udeležujejo ljudskih shodov, ki se udeležé pozneje shodov katoliških, kajti v sedanjih časih hoče se Moravan podučiti o političnem položaju. Ako bi se narodni (staročeški) poslanci večkrat svojim volilecem pokazali, spoznala bi „lidová“ strana, da ne stoji na tako trdnih nogah, kakor se domneva, morala bi preje razdjeti katoliška politična društva, kar je pa — trd lešnik. — V nitranski stolici se nahaja 69.755 otrok dolžnih šolo obiskovati. Med njimi je 16.996 madjarskih, 4134 nemških in 48.626 slovaških. Madjari imajo za svoje otroke 204 šole, 8 nemško-madjarskih, in Slovaki le 191. Tu se vidi, kakšna je madjarska enakopravnost! — V Leštini pri Zábrehu je pokončal ogenj v par trenutkih 32 števk. Obožalo je 70 družin; 83 let stara ženica je zgorela. — Zoper surovo počenje socijalistov pri zborovanju nemškega katoliškega društva dohajajo škofu in odboru sožalna pisma, v kojih se povzročitelji demonstracije odločno obsojajo.

(Naši čitatelji) se opozarjajo na današnji inserat c. kr. priv. zavarovalnice Avstrijski Phönix. Ta zavod zavaruje proti škodi po toči po jako ugodnih pogojih. Pisarna zavoda je v novem uršulinskem posloppju v Ljubljani.

KATOLIŠKI SKLAD.

Katoliški Slovence!

Resolucije I. slov. kat. shoda kažejo nam Slovencem pot, po kateri moramo kot katoliški narod hoditi, ako hočemo doseči časnó in večno srečo. Prvi korak na tej poti smo že storili, vzbudila se je v Slovencih prava katoliška zavest.

Toda pri tem ne smemo ostati, ta vzbujena živa katoliška zavest sili nas, da pričnemo tudi dejansko izvrševati resolucije I. slov. kat. shoda, da pričnemo temelj polagati raznim blagim idejam. Sola, časnikarstvo, veda in umetnost, so sijalne razmere so vprašanja, katera moramo Slovenci tudi v svojem ožjem okviru reševati.

V izvrševanje treba nam je raznih sredstev, in jedno sredstvo, katero je takoj neizogibno potrebno je — denar. Zato se obrača podpisani izvrševalni odsek stalne komisije za II. slovenski katoliški shod na vse zavedne katoliške Slovence, da blagovolijo v ta namen po svoji moči prispevati s kakim doneskom in v svojem krogu pridobivati zaveznikov, ki bi hoteli kaj žrtvovati v ta blagi namen.

Na ta način bi se ustanovil katoliški sklad.

Zloženi denar služil bo v praktično izvrševanje resolucij I. slov. kat. shoda. Z rednimi mesečnimi doneski bi se dalo „katoliškemu skladu“ najhitreje in najbrže pomagati do tega, da bi z vso resnobo začel izvrševati svojo nalogo.

Zaradi tega prosimo vse one, ki bi hoteli prispevati, naj blagovolé pošiljati denar g. J. Šiški, knezoškofijskemu tajniku v Ljubljani. Doneski se bodo redno izkazovali, in stalna komisija za II. slovenski katoliški shod določi, kateri nameni katoliškega shoda in po kateri vrsti naj se podpirajo iz tega „katoliškega sklada“.

Najbolj umestno bi bilo, ako bi jeden gospodov v fari pobiral te mesečne doneske in jih skupno odpošiljal.

S prošnjo, naj Bog blagoslovi naše delo, blagoslovljeno od svetega očeta Leona XIII., lotimo se katoliški Slovenci dela, in gotovo bo imelo zaželene vspehe.

Navdušenost za najdražje svetinje slovenskega naroda in neumorna delavnost v svrhu tega plemenitega početja naj vodi nas vse!

V Ljubljani, dne 10. junija 1893.
Izvrševalni odsek stalne komisije za II. slov. kat. shod.

Dr. France Papež,

predsednik.

Josip Šiška,

tajnik.

Za „katoliški sklad“ darovali so p. n. gg.:

Dr. Jakob Missia, knezoškof ljubljanski, letnino	200	gld.	—	kr.
Dr. Leonard Klofutar, stolni prošt v Ljubljani, letnino	50	„	—	„
Andrej Zamejic, stolni kanonik v Ljubljani, letnino	50	„	—	„
Dr. med. Vinko Gregorič, primarij deželne bolnice v Ljubljani, mesečnino za april	5	„	—	„
Dr. jur. France Papež, odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani, mesečnino za april in maj	10	„	—	„
France Povše, državni in deželni poslanec v Ljubljani, mesečnino za april	5	„	—	„
Ludovik Ravnikar, c. kr. deželne sodnije svetnik v p. v Ljubljani, mesečnino za april	5	„	—	„
Dr. Janez Semen, profesor bogoslovja v p. v Ljubljani, mesečnino za april	5	„	—	„
Dr. France Lampe, profesor bogoslovja v Ljubljani	10	„	—	„
Anton Zupančič, profesor bogoslovja v Ljubljani, mesečnino za april	5	„	—	„
Alfonz Müllner, kustos deželnega muzeja v Ljubljani, mesečnino za april	1	„	—	„
Anton Kržič, profesor veronauka na učiteljski pripravnici v Ljubljani, mesečnino za april, maj in junij	15	„	—	„
Valentin Eržen, mestni kapelan pri sv. Petru v Ljubljani, mesečnino za april	3	„	—	„
Ignacij Medved, zasebnik v Kranju, letnino	1	„	—	„
Janez Tavčar, župnik v Lešah, mesečnino za april in maj	10	„	—	„
Dr. Martin Matek, profesor bogoslovja v Mariboru, mesečnino za april	5	„	—	„
Janez Rozman, č. kanonik in mestni župnik pri sv. Jakobu v Ljubljani, letnino	40	„	—	„
Leopold Gestrin, župnik v p. v Ljubljani, letnino	26	„	—	„
Jožef Smrekar, profesor bogoslovja v Ljubljani, letnino	50	„	—	„
Dr. Ivan Svetina, gimnazijski profesor v Ljubljani, mesečnino za april	5	„	—	„
Andrej Kalan, stolni vikar v Ljubljani, mesečnino za april	5	„	—	„
Tomó Zupan, gimnazijski profesor in vodja „Alojzijevišča“ v Ljubljani, letnino	40	„	—	„
Ivan Peterca, trgovec v Ljubljani, letnino	20	„	—	„
Simon Pogačar, hišni posestnik itd. v Ljubljani, letnino	15	„	—	„
Janez Smrekar, katehet v Ljubljani, mesečnino za april	3	„	—	„
Jožef Klemenčič, profesor veronauka v p. v Ljubljani, mesečnino za april	5	„	—	„
Jožef Jereb, župnik v p. v Ljubljani	10	„	—	„
Dr. Jožef Dolenc, profesor bogoslovja v Ljubljani, mesečnino za april, maj in juni	10	„	—	„

Rok Merčun, katehet pri uršulinkah v Ljubljani, mesečnino

za april	2	„	—	„
Dr. Janez Janežič, profesor bogoslovja v Ljubljani, mesečnino za april	10	„	—	„
Janez Ažman, župnik v Gôrjah	100	„	—	„
Janez Berlic, župnik na Bohinjski Beli	5	„	—	„
Janez Kačar, mestni kapelan v Radovljici	5	„	—	„
Neimenovani župnik z Gorenjskega	5	„	—	„
Jurij Avbel, cerkvenik pri ljubljanski stolnici.	1	„	—	„
Ziga Bohinec, semeniški podvodja v Ljubljani, letnino	20	„	—	„
Josip Debevec, semeniški prefekt v Ljubljani, letnino	20	„	—	„
Janez Sušnik, kanonik v Ljubljani	30	„	—	„
Anton Stenovec, župnik na Selih pri Kamniku „kot prvi mali prispevek“	3	„	—	„
Janez Fabian, trgovec in posestnik v Ljubljani	15	„	—	„
Lavrencij Kristofič, župnik v Kovorju	2	„	—	„
Jožef Sterbenc, duhovnik v p. v Ljubljani, letnino	5	„	—	„
France Perné, mestni kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani	15	„	—	„

Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero!

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odsedka.“

Tristoletnica zmage pri Sisku

22. junija 1893.

„Kranjska slavnostna koračnica“ je pri pl. Kleinmayru & Fed. Bambergu izšla.

Pri Rud. Milicu izide in se bo od 20. t. m. nadalje razpošiljala: „Zmaga pri Sisku dné 22. junija 1593. Mladini in odraslim v spomin tristoletnice spisal A. Koblar. Z dodatkom prazniku primernih pesmij.“ 100 iztisov s poštnino vred 2 gld. Na vsakih sto iztisov priloži slavnostni odbor po pet podob — dokler ne poidejo.

„Učiteljski tovariš piše: Gg. učiteljem na deželi priporočamo, naj izvrše lepo misel, katero so sprožili nekateri gg. tovariši, in delajo na to, da bodo na večer sv. Ahaca, 22. junija t. l. po vseh gorah goreli kresovi in oznanjali celi deželi veseli god, kakor so nekdaj naznanjali klanje in požiganje.

Za veselico so darovali: g. Jurij Auer 400 l. piva; g. Jurij Stare v Mengši 225 litrov piva; gg. bratje Reiningshaus 50 steklenic in 50 l. piva; g. Ilija Predović 109 l. vina.

Društva.

(„Glasbena Matica“ v Ljubljani.) Danes, dne 17. junija 1893, v redutni dvorani koncert gojencev šolskega zavoda „Glasbene Matice“. Vspored: 1. F. Mendelssohn-Bart: Svatbena koračnica iz „Sommernachtstraum“, prirejena za francoski orkester. Gosli igrajo gojenci „Glasbene Matice“, na klavirju spremlja gđc. Jospina Čelešnik. 2. K. M. Weber: Rondo (E-dur), igrata četveročno na klavirju gđc. Pavla Trtnik in Jos. Oblak. 3. H. Ries: Duo na gosli; igrata Leo Funtek in Ana Lapajne. 4. H. Dvořák: „V predilnici“; igrata četveročno na klavirju gg. M. Guštin in R. Stegnar. 5. Ph. Rameau (1683—1764): a) „Rappel des oiseaux“; b) „Tambourin“; igra na klavirju gđc. M. Alešovec. 6. a) F. Mendelssohn-Barth: „Jesenska“; b) K. Bendel: „Žitno polje“; dvosperva za sopran in alt. poje dekliski zbor. na klavirju spremlja gosp. Milan Guštin. 7. G. F. Händel: a) „Capriccio“; b) „Fantazija“; igra na klavirju gosp. Fr. Borštnik. 8. a) Clle. Saint Saëns: Gavota; b) F. Schubert: Impromptu (E-dur); igra na klavirju g. Ivan Plečnik. 9. A. Neděd: „Veseli pastir“; poje mešani šolski zbor. — Začetek točno ob 1/8. uri zvečer. Vstopnina: 30 kr. namenjena je podporni zalogi gojencev „Glasbene Matice“.

— (Slovensko planinsko društvo) je poleg že naznanjenih potov zaznamenovalo tudi naslednje: I. Iz Ljubljane čez Golovec, 1. na Orlje, modrordeče, 1 1/2 ure; 2. z Orlje a) skozi Bizavik v Vevče, modrordeče, 2 uri, b) v Lavreco, modrorumeno, 1 uro. — II. Iz Medvod ob Savi v Smlednik, modrordeče, 1 1/2 ure. — III. Od postaje Škofjaloške v Skotjo Loko, rdeče, 1/2 ure. — IV. Iz Skofje Loke: 1. K. Sv. Andreju in Sv. Ožboltu, rdečomodro, 2 uri; 2. čez Križno Goro na Planico, modro, 2 1/2 ure. — V. Od postaje Žirovnice skozi Moste na Stol. rdeče, 2 uri do koč, 3 ure od koč do vrha. — VI. S Sv. Katarine pri Medvodah: 1. Skozi Osredeč, Gabrije, mimo Žirovnika v Ljubljano, rumeno, 4 ure; 2. do Grmade, rumenomodrurumeno, 1 uro; 3. od Grmade v Polhov Gradec, rumenomodrurumeno, 1 1/2 ure; 4. od Grmade na Otóžec, rdečomodro, 1 uro; 5. čez Knápvž v Medvode, modro, 2 1/2 ure. — VII. Z Vrhnike: 1. K. izvirkom Ljubljaničnim, modro, 1/2 ure; 2. čez Sv. Trojico in Staro Vrhniko na Kúren, rdeče,

spodje predlagatelj ob omenjenem odloku (vrača se jim 5 vloginih prilog) z opombo, da imajo pravico vložiti proti temu odloku v 60 dneh priziv na visoko c. kr. ministerstvo notranjih zadev. Na Dunaju, 12. junija 1893. Selka m. p. Gospodom predlagateljem slovenskega akademčnega društva „Danica“ na Dunaju. — Ta odlok dostavil se je 15. t. m. osnovalnemu odboru „Danice“. Seveda bode osnovalni odbor uborabil vsa postavna sredstva, da si varuje po členu 19. državnega temeljnega zakona z dne 21. decembra 1867 l. zjamčeno jezikovno enakopravnost. Čudna osoda! Ista „Danica“ boriti se mora, še v povojih, prav za to, kar je po očitaniu nasprotnikov baje že davno zatajila — za narodne pravice!

(Udanostne izjave) poslane so prevz. gospodu knezoškofu ljubljanskemu nadalje občine: Trebelevo na Dolenjskem (obsezajoča fare: Štanga, Janče in Prežganje), Trnje, Klenik in Paličje na Notranjskem. — Slava!

(Umrli) je v Djakovem 16. t. m. ondodni stolni prošt Jurij Tordinac v 81. letu.

(Nevarno je zbolel) Kakor poroča „Amerikanski Slovenec“ z dne 2. jun. č. g. Ivan Šušteršič, župnik v Iolietu Ill. Najbrže, da je dobil bolezen na svojih težavnih potih, ker je po raznih krajih obhajal misijone za raztresene ameriške Slovence. Bog daj dragemu rojaku kmalu trdnega zdravja.

(Od strele zadet.) Pretečeni pondeljek popoldne bil je Goriškem mogočen grom. Dež je lil, kakor bi se bile otvorile vse nebeske zstornice. Dobrih tričetrt ure od Gorice na Oslavlju v vikarijatu pevm-skem tresčilo je v dimnik in ubilo Antona Primožiča, kmeta, očeta treh otrok. Strela umorila je le očeta, zanesla je otročičem. Nesrečnež bil je na mah žrtva električne iskre, katere mu je vnela obleko.

(Maša na Rožniku za Vincencije družbo.) Prihodnji torek, to je dne 20. junija 1893 ima „Katoliška družba“ na Rožniku sv. mašo za društvenike zjutraj ob petih z navadnim darovanjem za uboge iz „Vincencijeve družbe“.

(Dom družbe sv. Mohorja.) Iz Celovca, dne 15. jun.: Gotovo bodo vsi slovenski rojaki z veseljem pozdravili vest, da zidanje novega doma slavne naše družbe sv. Mohorja hitro in vrlo napreduje. Tudi tesarji so že pričeli svoje delo, zidarji pa so večeraj dognali svoje delo do vrha. Že sedaj se kaže nova hiša na jako lepem prostoru celovškega mesta, jako impozantno, kako lepa bode še le, ko bode dozidana! — Večeraj so delavci na novi hiši postavili običajni mlaj ter ga okinčali z dvema cesarskima in tremi narodnimi, slovenskimi zastavami. A narodne boje slovenske bile so neki tukajšnji pobalinski jati prebodeč trn v peti, — niso mogli strpeti narodne zastave, v „nemškem“ Celovcu. Poulična družba je po noči podrla zaprta vrata do stavbišča, se splazila po odrih do drugega nastropja ter s silo in prav po roparski pokradla zastave in sicer vse tri narodne in jedno cesarsko. Oguljeni mlaj in jedno zastavo so neznani lopovi še pustili na vrhu. Danes so delavci mlaj iz lastnega nagiba znova okinčali s tremi cesarskimi in dvema narodnima zastavama, v dokaz da se po pouličnih, brzkone naščevanih pobalinih ne dadó strahovati! Ta slučaj znova kaže, kakšno je maslo tiste toli hvalisane laži kulture, katero nam Slovincem toliko vsiljujejo Nemci!

—rn—

(Mašniško posvečevanje) v labodski škofiji bo dne 21., 23., in 25. julija.

(Samomor.) Dne 4. t. m. se umoril v Mariboru Janez Srp, delavec na koroški železnici. V jezi se je z nožem dvakrat vrezal v vrat. — V Ptuj pa se je te dni obesil črevljar Josip Murko; trdè, da zavoljo bolehnosti in pomanjkanja.

(Konec pravdi.) K Studeniški graščini na Slov. Štajerskem je spadala tudi vas Sestrže. Ta vas se že celih 60 let pravda z grajščino zahtevajoč svoje pravice, katere ima na gozde in pašnike grajščinske. Sedaj so posestnice gradu čč. sestre Magdalenke. Odstopile so celih 212 oralov gozdov in pašnikov in tako se je mirnim potom završila dolgotrajna pravda, in vaščanje so hvaležni in zadovoljni.

(Procesi na sv. Goro.) Običajno vodi preč. g. dekan kanalski vsako leto tretjo pobinkoštno nedeljo, v praznik prikazanja in venčanja svetogorske M. B. procesijo na sv. Goro. Tudi letos bilo je vreme, dasi aprilovo, toliko ugodno, da se je ojačila procesija na dolgo, kake 4 ure trajajočo pot. Udeležba bila je ogromna. Tudi okoličani svetogorski:

iz Solkana, Grgarja in iz bližnjih Brd prihiteli so k ljubeli Devici mnogobrojno.

(V Ločniku) nasprotniki konservativne stranke dražijo na vse pretege, z raznimi sredstvi. Celo sv. krstu niso zanesli. Oddušek svojemu zmagovalju dali so v nedeljo s tem, da so dali krstiti dva otroka na: Viktorija (zmaga) Lucina (razsvitljava) in Margarita (ime laške kraljice!) Leticija (veselje). Skrajnosti so smešne! Proslavljenje laške kraljice v Ločniku je polna skleda, iz katere hlastno hlampajo Legovci.

(„La vera Roma“) odlični katoliški laški časopis v Rimu, objavil je kakor se nam poroča z goriškega v zadnji številki času primeren, iz življenja snet uvoden članek naslovljen: „Kdo vlada v Rimu“, čegar smisel: V Rimu vlada lakot! Cerkev, mater revežev, redovnikov, ki so delili svoj pičel kruhek z lačnimi, je bogoskrunska ložina pest oropala premoženja, si osvajala pravico, skrbeti za reveže. Cerkevno premoženje je poprodala, denar razmetala in reveži — stradajo. Lačni mole roko milosrčnim ob vseh vratih, na vseh voglih itd. . . . Ko smo čitali ta prelep spis, vrinila se nam je misel: Je-li pri nas inake? Ni-li n. pr. goriški slavni municipij si prisvojil vseh virov miloščine? Se ne ponaša, kakor bi bil jedini „pater pauperum“? Se vè, o kakaj izdatnej podpori revežev, ni duha, dasi zdatni viri niso še vsahnil. Za laške pasti slovenskim otrokom se denar razsipa, za reveže ga ni! Naravno! Nič čudno, da po Gorici lačni municipijevoga kruha, kar trumoma trkajo na vrata in prosjačijo milodarov.

Liga + 25.

(Fiksna ideja.) Z Goriškega: Slavni municipij v Gorici si je zabil v laško glavo: „Gorica je laška“. V prid tej fiksnej, neprimičnej ideji deluje dosledno, vstrajno, dasi liberalizem, blodnja, zmot, kateremu se klanja po jasnem zatrjevanju „Corriere“-a, goriško mestno starašinstvo, ni dosleden. Napisi ulic v Gorici so izključljivo laški, dasi žive lepa slovenska imena goriških ulic v spominu in ustih Slovencev! Lepaki, oznanila so jedina laška. Čemu bi tudi bila slovenska, saj po tiskanej ideji mestnega starašinstva je Gorica laška! Ni vzroka (ker v Gorici ni Slovencev), da bi klical, oznanjeval tudi v slovenskem jeziku! Slučajno šli smo pod Kostanjevico po poti navzdol, ko je izvabljal glasnik iz napete bobnove kože mračne glasove in se drl na vse grlo oznanujoč Kromberžanom, Solkanem in sploh gorjanom bivajočim pod Kostanjevico v „sladkem jeziku“, da je nekdo nekaj zgubil itd. Lepe razmere!

(Slovenska posojilnica v Plajbergu) na Koroškem je imela lani 30 udov s 185 gl. v deležih in 2736 gl. 36 kr. denarnega prometa. Hranilnih vlog se je vložilo 744 gl. 35 kr., vzdignilo 581 gl. 68 kr., ostalo koncem leta 3670 gl. 71 kr., posojil se je dalo 130 gl., vrnilo 260 gl., ostalo koncem leta 3185 gl. Pri drugih zavodih ima posojilnica naloženega denarja 638 gl. 64 kr., upravnih stroškov je bilo 8 gl. 25 kr., čistega dobička 70 gl. 86 kr., rezervni zaklad iznaša 254 gl. 7 kr.

(Iz Spodnjega Bitnja) dne 15. junija. Huda nesreča je nas kmete zadela dne 12. junija od 2.—3. ure popoldne. Pridrili so se od sv. Jošta, to je od severozapadne strani temnosivi oblaki in jela se je usipati toča debela ko srednja jabelka med groznim viharjem in strahovitim vršanjem na naše upapolno polje. Padala je cele četrt ure, ter razbila in potolkla vse: polje in travnike; sadje, ki je obilo obetalo, oklestila, da je bilo listja na tleh do štiri prste na debelo. Pobelila je njive in travnike, kakor po zimi sneg in ni čuda, kajti na nekaterih krajih je je bilo na debelo skoro do pol čevlja. Žene in otroci so na ves glas jokali, moški pa zdihovali, kako in s čim bodo preživeli sebe in svoje. Že zdaj vso pomlad večinoma kupujejo moko za kruh in kuho, in zdaj bode treba kupovati še za naprej vse leto, vso zimo, drugo spomlad do žetve v nastopnem letu, ako je kaj bode. V jeseni smo obsejali, spomladi tudi, krompir in fižol nasadili in sedaj — ničesar nimamo pričakovati niti za ljudi, niti za živino. Kje se bo denar jemal za semenako žito in za vsakdanje potrebe? Ko bi v dobrega Boga ne zaupali, bi se nahajali v popolno obupnem stanu, kajti denarja ni, žita ni, krme ni in nekateri, že sedaj vsi zadolženi. — Bog pomagaj in dobri ljudje!

(Iz Črnega Vrha) dne 16. junija. Pri nas imeli smo delitev sv. birme in posvečevanje farne cerkve. Že štirinajst dni popreje delali smo lepe priprave. Vse je hitelo polnih rok pomagat vzdigovati mlaje,

plest vence, čistiti hiše itd. Na predvečer poda se občinski odbor z vozovi prevzvišenemu knezu in škofu na proti na mejo občine, kjer podžupan z lepimi jedernatimi besedami pozdravi ljubljene vladiko ter naznani, da ga je občinski odbor v svoji seji dne 11. junija t. l. imenoval častnim občanom črnovrškem, za kar se prevzvišeni lepo zahvalijo. Vozeč se od „Vrh gore“ v dolino, ne morem dovolj popisati krasote, v katero se je ta dan oblekel Črni Vrh. Kaj takega ljudje ne pomnijo! Tu Vam je bil slavalok pri slavaloku, mlaj pri mlaju, zastava pri zastavi. V začetku vasi pozdravi gosp. učitelj s šolsko mladino in zastavo, prevzvišenega. Zeleč jim obilno dobrega vspeha pri mladini podeli jim sveti blagoslov. Verno ljudstvo pa na obeh straneh ceste klečé sprejema sveti blagoslov. Med slovesnim pritkovanjem zvonov in pokanjem topičev se sprevod počasi v cerkev pomika, kjer se vernim podeli blagoslov z Najsvetejšim. Ker se je mej tem že stemnilo, napravijo vrli Črnovršci krasno razsvetljavo. Visoko na mlaju, v zvoniku, v slavalokih, ob mlajih in skoro po vseh oknih hiš svetile so sveče, deloma proste, deloma v balončkih. — Drugi dan 14. t. m. začne se posvečevanje cerkve že ob 8. uri. Za tem sledila je škofova maša, njih nagovor in sv. birma, pri kateri je bilo blizu 300 otrok. Vsa slovesnost je minila še-le ob 2. uri popoldne. Ogromna množina ljudstva došla je ta dan v Črni Vrh. Sploh pa ostane ta dan vsem faranom v najlepšem spominu. Drugi dan 15. t. m. ob 9. uri se prevzvišenemu gostu zahvali občinski odbor za veliko požrtvovalnost, prijaznost in prejete milosti. Prevzvišeni pa ravno tako faranom.

(Poslovilo.) Z Brezovice, dne 13. junija. Ni še preteklo mesec dnij, ko nas je zapustil naš iskreno-ljubljeni č. g. zlatomašnik in župnik Iv. P o t o č n i k, preselivši se v boljšo večnost, že je zopet odšel v Sent Peter na Notranjsko naš dosedanji č. g. kapelan in župnijski upravitelj Ivan Z u p a n. Le nekaj nad leto dnij je bil pri nas in vendar si je pridobil srca vseh faranov; vse ga je ljubilo in spoštovalo. Najlepše pa se je pokazalo, kako ga vse čisla in spoštuje ob priliki občinskih volitev, ko so ga vsi navzoči volileci volili občinskim odbornikom. In on je tudi popolnoma zaslužil to spoštovanje in ljubezen, kajti bil je zelo vnet za duševni, kakor tudi za telesni blagor svojih ovčic. Podučeval je ljudstvo z besedo na prižnici, pa tudi s tem, da je razposojeval razne podučne knjige in časopise. Marsikoga je č. g. Ivan Zupan obvaroval tožbenih stroškov s tem, da je domače prepire skušal vedno doma poravnati, za kar mu bodo dotičniki gotovo vedno hvaležni. Jako mnogo se je potrudil pa tudi za to, da se postavi umrlemu č. g. župniku dostojen spomenik. Nabiral je neumorno prostovoljne doneske med farani in tako nabral lepo svoto, s katero bode mogoče postaviti spomenik, ki bode še poznim potomcem pričal, kako neizmerno priljubljen je bil č. g. župnik pri svojih faranih. Iz prostovoljnih doneskov napravil je tudi za altar Matere božje dva krasna v troje razdeljena srebrna svečnika. Tukajšnji ljudski šoli pa je podaril 40 svetopisemskih podob, katere naj služijo kot učni pripomoček za verouk. In še več drugih rečij je oskrbel in vredil, za kar mu bodo vsi farani vedno od srca hvaležni. Č. g. administrator je bil ves čas svojega tukajšnjega bivanja velik prijatelj šolski mladini in kot uzoren katehet tudi vrl kolega tukajšnjih učiteljev. Šent-Peterčanom pa moramo torej le častitati na pridobitvi tako vrlega duhovnega pastirja.

(Toča.) Po Brdih in na Kanalskem je toča povzročila mnogo škode. Trtnega zaroda je Bog obilo pokazal, a predno bo popravljen zrelo grozdje, bosta morila srca delavnih vinorejcev še mnogo potov, skrb in strah.

(Romanje na Sv. Višarje.) Odbor za prireditve posebnega vlaka, ki bode vozil dne 26. t. m. in 3. julija na sv. Višarje, prosi one preč. gg. duhovnike, ki se želé udeležiti romanja, da blagovolé pravočasno naznaniti udeležitev radi preskrbljenja dostojnega stanovanja na Gori sv. Višarij. Potovalni odbor je v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

(Zakupni razglas.) O. in kr. intendancija 3. voja v Gradcu razglašá zakup gledé zagotovljenja ovsá, sená, slame, drv, premoga, koaksá in sveč za leto 1893. Zakupne obravnave vršile se bodo, in sicer v postaji in v preskrbovalnem magacinu v Gradcu dne 17. julija t. l., v Mariboru dne 13. julija, v Ljubljani dne 11. julija,

1 $\frac{1}{2}$ ure. — VIII. Od postaje Save na Sv. Goro. rumeno, 2 uri, in s Sv. Gore do Obrežije blizu Medijskih toplic pri Zagorju, rumeno, 1 $\frac{1}{2}$ ure.

Telegrami.

Gradeo, 16. junija. Zdravje knezoškofa Zwergerja se je nekoliko izboljšalo, nevarnost pa še ni minula.

Bellgrad, 16. junija. Skupščina se je otvorila s prestolnim govorom, v katerem se naglaša, da je kralj le spolnil dné 2. aprila nujno dolžnost, ker ne more trpeti, da bi vlada v njegovem imenu izpodkopavala podlago ustavnega življenja. Potem je kralj prisegel na ustavo.

Bellgrad, 17. junija. Ministerstvo je včeraj dalo ostavko. Kralj je naročil Dokiću da sestavi novo ministerstvo. Dokić je predložil seznam novih ministrov in kralj ga je potrdil. Franasovića je zamenil Sava Grujić, drugi ministri ostanejo na svojih mestih.

Berolin, 16. junija. Dosedaj je znanih 276 volitev. Voljenih je 46 katolikov, 32 konservativcev, 18 socijalnih demokratov, 13 narodnih liberalcev, 8 Poljakov, 6 Alzačanov, 6 kandidatov svobodomiselnih ljudske stranke, 5 kandidatov državne stranke, 3 protisemitje, 2 kandidata svobodomiselnega združenja in 1 Danec.

Berolin, 17. julija. Dosedaj je znanih izid 320 volitev. Voljenih je 33 konservativcev, 1 iz zveze kmetovalcev, 6 državne stranke, 17 narodnih liberalcev, 60 katolikov, 21 socijalnih demokratov, 3 svobodomiselnega združenja, nobeden svobodomiselnih ljudske stranke, 13 Poljakov, 1 protisemit, noben velfovec, 1 Danec, 6 Alzačanov, 4 južno-nemške ljudske stranke, 1 divjak, 154 ožjih volitev.

Atene, 16. junija. Strašen grom in viden oblak dima kaže, da je na Salamis ali Daphniju se užgalo mnogo smodnika ali razstrelil. Vidijo se znamenja velicega požara.

Atene, 17. junija. Poročana eksplozija se tiče smodniškega skladišča v Skarmangi pri Daphni. Šestnajst oseb je mrtvih, mej njimi dva častnika. Še le pet mrličev so dobili; kakor se kaže, so drugi raztrgani na kose.

Bolgarija. Vseled ugodnih poročil iz Sofije se je jako oživila trgovina z bolgarskimi obligacijami in kurz je jim poskočil. Nekoliko pa tudi to povzdiguje njih ceno, ker se približuje izplačevanje kuponov. Iz kuponskega detašementa izvira poleg tekočih obresti, ki se plačujejo v zlatu, še kurzni odbitek kacic $\frac{1}{4}\%$, ki pomeni toliko dobička za sedanjega kupca. Vseled tega je pričakovati, da se kurz povekša. 313 9

Zavarovalne stvari.

C. kr. priv. zavarovalna družba

„Riunione Adriatica di Sicurtà“ v Trstu.

(Jadranska zavarovalna družba v Trstu.)

Občni zbor te družbe je bil v Trstu dné 31. maja ter v sledečem donesamo najvažnejše iz poročila ravnateljstva, ki se je predložilo na tem zboru in iz računskih zaključkov za 54. poslovno leto (1892):

Produkcija v sekciji za zavarovanje na življenje se je znatno zvišala, ker reprezentujejo zavarovanja sklenjena 1892. l. glavnico gld. 12,480.274

— in letno rento v znesku gld. 39.485. — Pri letnem zaključku je bilo v moči okroglih 67 milijonov goldinarjev glavnice in gld. 164.462 — letne rente. Dohodki na premijah so znašali gld. 2.909.015. Izplačevanja za slučaj smrti in zavarovanja na doživetje so znašala gld. 1.293.799 — in se je razven tega še rezerviralo gld. 192.946 — za škode, ki bi se imele poravnati. — Rezerva premij znaša okroglih 14.4 milijonov goldinarjev in se je zvišala za gld. 1,534.456 — za lastni račun.

V elementarnih zavarovalnih oddelkih (oganj, promet in toča) je iznašal dohodek premij gld. 8,123.928 — za protizavarovanja se je izdalo gld. 3,124.078 — in škode odbivši protizavarovalne deleže so stale gld. 3.336.989 — Razven tega se je rezerviralo gld. 467.094 — za škode, ki bi se imele poravnati. Rezerva premij znaša gld. 1,681.713 — portfelj nakaznic premij večletnih zavarovanj pa gld. 22,271.765. —

Leta 1892. so vsi oddelki donasili večjo ali manjšo korist, tako, da je bil skupni uspeh jako ugoden. Od letnega dobička porabilo se je — gledé na to, da obrestna mera vedno bolj nazaduje — gld. 238.806. za izvenredno dotovanje rezerve premij za zavarovanje dosmrtnega dohodka in na doživetje, in gld. 150.000 — za ojačenje rezerve specialnega dobička sekcije zavarovanja na življenje, dalje se je odkazalo gld. 164.314. — rezervam za menjavo kurza. Od preostalega salda dobička v znesku gld. 379,652.25 porabilo so bode gld. 50.000 v svrhu odpisovanja od vrednosti dveh posestev in po dotovanju splošnega dobitnega rezervnega fonda v smislu pravil in po poravnanju drugih plačil v smislu ravno teh pravil gld. 240.000. — (gld. 60. — od delnice) kot dividenda razdelilo.

Rezerve premij in dobička zvišale so se leta 1892. — za okroglih gld. 1,900.000 — in se sestavljajo iz sledečih nastavkov: gld. 13,326.347 — rezerva premij sekcije zavarovanja na življenje, gld. 1,632.248 — rezerva premij za zavarovanja zoper oganj, gld. 49.465 — rezerva premij za zavarovanje prevoženj, gld. 500.000 — razpoložive rezerve, gld. 577.154 — rezerve za menjave kurza, gld. 500.000 — specialne dobitne rezerve sekcije za zavarovanje na življenje, gld. 1,187.165 — splošni dobitni rezervni fond — vsega vkupe blizu 18 milijonov goldinarjev.

Poročilo ravnateljstva omenja tudi nedavno vršivše se ustanovitve protizavarovalnega društva „Meridionale“, ki zavaruje tudi zoper točo, in ki bode od prihodnjega leta začel dalje namesto Riunione direktno zavarovala proti toči, mej tem, ko se temu društvu potom protizavarovanja prepusté letošnji točini poslovi.

Glavni zastopnik

c. kr. priv. zavarovalne družbe

„Riunione Adriatica di Sicurtà“ v Trstu

(Jadranska zavarovalna družba v Trstu)

je gospod 312 (1)

J. Perdan,

trgovec in hišni posestnik v Ljubljani.

Umrli so:

15. junija. Friderik Gruber, železniškega sprevodnika sin, 4 leta, Resljeva cesta 27, driska.

16. junija. Anton Sink, čevljar, 67 let, Ulice na Grad št. 12, jetika. — Vincencij Cerar, delavčev sin, 1 $\frac{1}{2}$ leta, Streliške ulice 11, morbus maculosus Werthofii.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
16	7. u. zjut.	735.5	14.0	brezv.	megla	12.70
	2. u. pop.	735.5	22.0	sl. zap.	oblačno	dež
	9. u. zveč.	737.1	14.0	sl. vzh.	"	
Srednja temperatura 18.4° za 1-7° pod normalom.						

Srednja temperatura 18.4°, za 1.7° pod normalom.

Zahvala.

V najglobokejši boleti o bridki zgubi svoje presrečno ljubljene, dobre soproge, oziroma matere, hčere, sinahe, sestre in nečakinje, blagorodne gospe

Marije Fabjan

izrekam v svojem in svojih otrok in drugih sorodnikov imenu vsem prijateljem in znancem od blizu in daleč svojo najiskrenejšo in najsrčnejšo zahvalo za blagodejno sočustvo mej boleznijo in ob smrti, za lepe darovane vence in mnogobrojno spremstvo pokojnice k poslednjemu počitku.

309 1

Franco Fabjan.

Zahvala.

Slavnost v korist družbe sv. Cirila in Metoda, katero je priredila družbina podružnica za Šiško v nedeljo dné 11. t. m. na Koslerjevem vrtu, vspeha je vzkjub nagajivemu vremenu dobro.

Najuljudneje podpisani odbor šteje si torej v prijetno dolžnost izreči svojo najtoplejšo zahvalo vsem rodoljubom, rodoljubkinjam in društvom, ki so pripomogli na ta ali oni način do lepega vspeha v preblagi namen prirejene slavnosti. Zlasti usoja se podpisani odbor najiskreneje zahvaliti prečast. gosp. kuratu Ant. Koblarju za prelepi navduševalni slavnostni govor, velerodni gospej Juvancičevi in blagorodnima gospicama Heleni in Stanki za njih požrtvovalno trudoljubnost v prid gmotnega vspeha slavnosti, slavnemu telovadnemu društvu „Ljubljanski Sokol“, slavnemu slov. del. pevskemu društvu „Slavec“, slavnemu mešanemu zboru šišenske čitalnice za njih korporativno udeležbo in priprazno sodelovanje pri slavnosti in konečno vsem gostom, ki so slavnost posetili in s svojo radodarnostjo pokazali zanimanje in požrtvovalnost za našo prekoristno šolsko družbo.

Hvala bodi tudi gg. bratom Koslerjem za izkazano prijaznost in darila ob tej priliki ter slav. vojaški godbi domačega pešpolka baron Kuhn št. 17, ki je s sviranjem raznih slovanskih komadov mnogo pripomogla do obče zadovoljnosti vseh gostov.

V Šiški, dné 14. junija 1893.

Za odbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Šiško:

Jakob Matjan,
tč. predsednik.

Josip Tavčar,
tč. tajnik.

V naši zalogi izšla je ravno kar:

Kranjska slavnostna koračnica.

Povodom

tristoletnice

zmage pri Sisku

za vojaški orkester in klavir

zložil in domačemu c. in kr. pešpolku fem. baron Kuhn št. 17 poklonil

Anton Förster.

Op. 53.

Cena za klavir 60 kr. — Pri dopošiljavi zneska pošlje se franko.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigarna v Ljubljani. 308 6—2

MATIJA HORVAT,

čevljarski mojster,

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 32,

priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v obila naročanja raznovrstnega

Obuvala

katera izvršuje cenó, poštno, iz zanesljivo trpežnega blaga in po zahtevi od najfinejše do najprostejše oblike. 88 12—5

Zahvala.

Moj pokojni soprog Ivan Fischer, c. kr. notar v Gornjem Gradu, je bil zavarovan pri c. kr. zavarovalnem društvu

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju

za slučaj smrti za 8000 gld. — Imenovano društvo mi je danes zavarovano svoto izplačalo. Jaz izpolnim prijetno dolžnost, če se imenovanemu društvu za kulantno likvidacijo in hitro izplačilo te škode ne le samo javno zahvalim, ampak to društvo vsem, ki so potrebni zavarovati se, gorko priporočam.

V Velenju, dné 10. junija 1893.

Ana Fischer.

Ravnokar izšla je knjižica:

Slovenski liberalci in loža.

Studija slovenskih verskih razmer.

Spisal: Liga + 53.

Ponatis iz „Slovenca“

Komad 12 kr., po pošti 15 kr., na 10 komadov jeden povrhu.

Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“.

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu uživanju namešane ali s surrogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravejšo in redilnejšo kavo. — **Neprekosljiva** kot dodaja navadni kavi. — **Pona-redeb** se skrbno izogiba. — $\frac{1}{2}$ kilo 25 kr. — **Dobiva se povsod.**

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 47.

Zaloga priznana izvrstnega vrhniškega piva. — Naročila na pivo v sodčjih in zabojih po 25 steklenic. Dostavljen na dom brezplačno. 275 (20-5)

Znana restavracija s prostorno dvorano in najlepšim velikim, zračnim vrtom.

Novourejeno krilo kegljišče, pripravno prav posebno za družbinsko kegljanje.

Uhod tudi iz Poljske ulice.

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizke ceni.

Služba cerkovnika in organista

oddá se takoj v Kresnicah.

Več pové prosilec farno predstojništvo.

307 3-2

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici (Görz),
ulica Morelli št. 17.

se priporoča prečast. duhovščini za na-pravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine po najnižji ceni v naj-novejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stali.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštne prosto. 3 46-17

Najnižje cene
in
najboljše blago.

Najnižje cene
in
najboljše blago.

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, raznovrstna železnina, ce-
ment, okove itd. pri

Andreju Druškoviču,

v Ljubljani

Mestni trg 10.

272

ZALOGA

nagrobni križev, štedilnikov in
njih posameznih delov, ledenic,
finih žag itd. po najnižjih cenah.

Zaloga
železniških
šin
po
najnižjih
cenah.

Premovana

z častno diplomom in zlato
svetinjno na higijeničnih
razstavah v Londonu in
Parizu, z zlato svetinjno v
Bruslju in Tunisu.

Želodčna tinktura

(1) lekarničarja 50-26

PICCOLI-ja

v Ljubljani, krepi in ohrani
želodec zdrav, pospešuje
prebavljanje in čiščenje.

Izdelovalec jo razpošilja v skatljicah po 12 in več
steklenic proti povzetju zneska. Cena steklenice 10 kr.

Gričar & Mejač

prej M. Neumann

Ljubljana, Slonove ulice 11.

Največja zaloga

spomladne obleke, ogrtačev, menčikov, ponočnih sukenj
za gospode in dečke;

dežnih plaščev, jopic, mantelet, pelerin
za gospo in gospodičine.

Obleke in plašči za otroke vsake starosti.

Točno izvrševanje naročil na vsakovrstno

duhovniško obleko

iz dobrega blaga po nizkih cenah.

167 (13)

Uniforme

za državne uradnike vseh kategorij.

Zaloga najmodnejšega tu- in inozemskega
suknenega blaga (štofa)

iz kojega se izdelujejo po meri obleke, ogrtači in vse drugo za gospode,
dežni plašči, jopice, manteleti in vsi konfekcijski predmeti za
gospo in gospodičine po najnovejšem kroju na Dunaju, in ki se
tudi po jako nizki ceni oddaje na meter.

Najboljše srajce, manšeti in ovratniki.

Najnovejše kravate.

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica

za upogneno pohištvo
samo iz napojenega ma-
sivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovnica.

(230 52-8)

10

goldinarjev

stane pri meni eden modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz
najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega
bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim evilhom pre-
oblečeni ter pri najtežji rabi do 15 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri
naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji
luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapciran modroc na peresih,
je pač neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žičaste žimnice, slam-
nice itd.), kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapcirar v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.

Ta domača, narodna tvrdka bodi prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu
najboljše priporočena za nakupovanje žimnic, garnitur, divanov, stolov,
preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franco. — Hitra in poštena postrežba,
nizke cene. 536 50-32

V letu 1838. v Trstu osnovana
c. k. privileg.

zavarovalna družba RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ,

katere
generalnega zastopa pisarne

na Dunaju 53 12-1

v družbini hiši, mesto, Weihburggasse št. 4,
in katero v vseh deželnih glavnih mestih in znamenitejših krajih
avstro-ogerske države
zastopajo generalni, glavni in okrajni zastopi,
zavaruje po najnižjih cenah proti
požaru poškodbam pri prevažanju in po toči, dalje člo-
veško življenje v raznih kombinacijah in proti zgubam pri
najemnini vsled požara ali razpoka.

Glavni zastopnik v Ljubljani: IVAN PERDAN.

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi
leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rdeče
modro, sivo in olivno, po gl. 5-50, 6-7-
8-9, 10- in višje po vsaki ceni do 20 gl

Anton Obreza,
tapecirar,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

Najcenejši kraj za nakupovanje
otročjih vozičkov. 537 50-32

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega orodja

v Ljubljani, Poljanska cesta 8
(poleg Alojzijevega)

se priporoča prečistiti duhovščini, slav.
cerkvenim predstojništvom in cerkvenim
dobrotnikom v najnatančnejše in točno
izdelovanje vsakovrstne

cerkvene posode

iz zlata, srebra ali druge kovine
po uzorcih ali lastnem načrtu.

Izvršeno blago pošlje dobro, varno
zavito poštne prosto. 213 23 52-23

Gospodarji in kmetovalci!

Pomlad, čas za nakupovanje različne železnine in poljskega
orodja in čas za zidanje je došel. Pri nakupovanju vseh teh reči je pa paziti,
da se kupi dobro blago po nizki ceni, ali pa po eni in isti ceni boljše blago.

Potrudi sem se nakupiti najboljše blago po najnižji ceni, zato sem
v stanu je dajati tudi po najnižji ceni. Posebno se bodem trudil v tem smislu
postreči z najboljšim in najcenejšim orodjem, železjem za zidanje, oko-
vami za okna in vrata in s cementom.

V zalogi imam vedno najboljše roman- in portland-cement, stare
železniške šine za oboke, preskrbam pa tudi po najnižji ceni traverze itd.
Nadalje imam v zalogi raznovrstne priproste in najfineše okove za okna in
vrata, okove za vozove, vezi, ter šine, trde kot jeklo itd.

Za strehe kriti imam bogato zalogo cinkaste in pocinkane plošče-
vine ter strešnega papirja. — V zalogi imam

vsakovrstno orodje za mizarje

lepo in bogato pozlačene nagrobne križe,

posebno pa opozarjam na svojo veliko zalogo mnogovrstnih

štedilnih ognjišč

in njih posameznih delov:

Barthelov izvirni karbolinej.

Vnanja naročila se točno in vestno izvrše.

Za obilno nakupovanje in naročevanje se priporoča

210 19

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg 9/10.

Najprimernejša darila za vsako priliko so
švicarske žepne ure

katere ima v največji izbiri v zalogi

France Čuden,

preje G.E.B.A.,

urar v Ljubljani,

Slonove ulice šte. 11.

Po najnižji ceni dobé se tudi naj-
raznovrstnejše

stenske ure, ure za dvo-
rane in s stojalom, ure-
budilnice itd.

Največja zaloga prstanov, uhanov,
veržic, srebrnih in zlatih, vse po to-
varniški ceni. 185 12

Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so
franko na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (539) 22-16

'SLAVIJA'

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Členi banke „Slavije“ imajo brez posebnega priplačila
pravico do dividende, katera je doslej iznašala po 10%, 20%,
25% in jedno leto celó 48%.

Za škodo izplačala je doslej banka „Slavija“ čez dvajset
milijonov goldinarjev. — Po svojih rezervnih in poro-
štenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako koristno in potrebno je zavarovanje življenja, doka-
zujejo naslednje

primere:

1. Miha Dolničar iz Št. Vida nad Ljubljano zavaroval se je dne
15. oktobra 1873 in je umrl dne 11. avgusta 1874. Uplačal je 30 gol-
dinarjev 60 krajcarjev; dediči njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“
1000 goldinarjev.

2. Josip Zanoškar, deželni oficijal v Ljubljani, zavaroval se je
dne 10. aprila 1874. Do svoje smrti dne 22. februarja 1876 uplačal
je 125 goldinarjev 28 krajcarjev, banka „Slavija“ pa je dedičem nje-
govim izplačala 1000 goldinarjev.

3. Henrik grof Wurmbrand v Konjicah zavaroval se je dne
15. marca 1875 ter je do svoje smrti dne 15. marca 1877 uplačal 1188 gl.,
dediti njegovi pa so od banke „Slavije“ prejeli 6000 gl.

4. Anton Ahčin, župnik v Begunjah, zavaroval se je dne 1. av-
gusta 1870. Po smrti njegovi, dne 17. julija 1881, izplačala je banka
„Slavija“ kapital 1000 gl., dasi je bilo uplačane zavarovalnine le
364 gl. 98 kr.

5. Janez Verbič, načelnik postaje na Rakeku, zavaroval se je
dne 5. aprila 1878, umrl pa je dne 25. novembra 1883. V tej dobi
uplačal je 174 gl. 96 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala dedičem
njegovim 1000 gl.

6. Luka Šabec, trgovec in posestnik v Št. Petru na Notranjskem,
zavaroval se je dne 30. januarja 1882 za 1000 gl. Do svoje smrti
dne 17. junija 1884 uplačal je 215 gl. 52 kr., in banka „Slavija“ iz-
plačala je rodbini njegovi ves zavarovani kapital.

7. Dr. Ivan Pitamic, odvetnik v Postojni, zavaroval se je dne
10. novembra 1882. Do svoje smrti dne 9. oktobra 1891 uplačal je
3159 goldinarjev; banka „Slavija“ pa je dedičem njegovim izplačala
6000 goldinarjev.

8. Simon Matejčič, župnik v Starem Pazinu, zavaroval se je dne
10. januarja 1892 in je umrl že dne 25. februarja istega leta. Dusi
je uplačal le 7 gl. 49 kr., izplačala je banka „Slavija“ njegovim de-
dičem 1000 gl.

9. Petar Bogovič, župnik v Lunu na otoku Rabu, zavaroval se je
dne 15. maja 1889 svojim trem nečakinjam, Milici, Brni in Andjeliji
Miletičevim po 500 gl. dote. Na to zavarovanje uplačal je do svoje
smrti dne 28. februarja 1891 168 gl. 88 kr.; banka „Slavija“ pa bode
vsakej imenovanih deklic, ko doživi 18. leto, izplačala 500 gl., tedaj
vsem trem 1500 gl.

10. Josip Perko, učitelj v Šmihelu pri Žužemberku, zavaroval se je
svojemu sinčku Josipu 1000 gl. dote. Do svoje smrti uplačal je 25 gl.
53 kr.; banka „Slavija“ pa bode sinu njegovemu, ko doseže 20. leto
svoje starosti, izplačala 1000 gl.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno

generalni zastop banke „Slavije“

v Ljubljani

120 25-9

v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

Pri nizki ceni. **Ign. Žargi** Pri nizki ceni.
v Ljubljani sv. Petra cesta 4
priporoča slavnemu občinstvu bogato svojo zalogo najraznovrstnejšega

drobnega (kramarskega) blaga, potrebnih za šivilje in krojače, najboljšega perila, pletenine, posamenterije in modnega blaga. 213 10-10

Velika izbira najraznovrstnejših krasnih
šopkov in vencev
vse po najnižji tovarniški ceni.

Zaloga mehkih in trdih klobukov
od 70 kr. do 3 glđ. 20 kr. najfinjši.

Tovarna za strune in godala
Janeza Komma
v Neukirchenu pri Hebu (Eger) na Češkem.

Pri njej se **neposredno dobé** vsa godala, strune in deli z jamstvom za izvrstno blago. — Svoje izdelke morem najtopleje priporočati vsem **zasebnikom, muzikom, orkestrom, društvom, cerkvenim pevskim zborom.**

Koncertne gosli brez loka po 10 glđ. in dražje.

Če kupec ni zadovoljen, vzamem blago na svoje stroške nazaj.

Če se več kupi in pa prekupovalcem primerni rabat.

Uradnikom, pri katerih je varnost, in drugim osebam, dovoljujem zmerna obročna plačila brez višje cene.

Centki franko in zastoj. 54 4-3

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,
za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zametkov z rabilnim navodom samo 2 glđ.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpenju v v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 glđ., 5 steklenic samo 4 glđ.

Ta zdravila za živino se dobijo v 203 19

lekarni Trnkoezi-ja
v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Mizne in plemenske
rake
293 razpošilja slednji dan sveže vjete 3-3
E. W. ULLRICH v Ljubljani.

Solidni zastopniki
za prodajo mojih specialitet „likerja, ruma, kónjaka in izvlečkov vinskega boketa“ proti proviziji ali stalni plači se iščejo.
Prednosti imajo tisti, ki imajo znanje s trgovci in krèmariji.
Ponudbe naj se pošljejo pod šifro A. B. 1893 Dunaj 2/2
Praterstrasse poste restante. 302 2-2

Zacherlin 266 10-3
je priznано sredstvo za uničenje vsakovrstnega mrčesja.
Znaki tega izvrstno učinkujočega Zacherlina so:
1. zapečatená steklenica. 2. označeno ime Zacherl.
Steklenice veljajo: 15 kr., 30 kr., 60 kr., 1 glđ. 20 kr., prihranjevalec (priprava za poštopati) Zacherlina 25 kr.

V Ljubljani:	Anton Krisper, Ivan Luckmann, J. Klauer, Jeglič & Leskovic, Peter Lassnik, Ivan Perdan, H. L. Wencel, Franc Terdina, Ivan Fabian, Karol Karinger, Mihael Kastner, Josip Kordin, M. Lavrič, Alojzij Lenček, Karol Planinšek, Viktor Schiffer, M. E. Suppan, Schussnig & Weber,	V Ljubljani:	Ivan Jebračin, Anton Dietrich, G. Pikel, Franc Kogej, Hedvik Fabiani, Ana Leben, Franc Verblč, Fr. Loj, Franc Kren, Peter Peschke, R. Engelsberger, Franc Zesser, Ant. Kline, Franc Kos, F. Dolenc, Karol Šavnik, lekar, Franc Kovač, Alojzij Gatsch,	V Litiji:	Lebinger & Bergman, Fr. Kovač,	V Hribu:	Anton Majcena, Stil & Petrovič, Josip Schuller, M. Brilej, A. Bučar, Homann, A. Kobleck, J. Trepetschnigg, Br. Wakonigga nasl., A. Pauser, R. E. Michelič, Ivan Müller st., Edm. Zanger, Jakob Dereani, Andrej Laekner, Ludovik Perse, Oton Wölfling,
V Potojini:	"	V Škofji Loki:	"	V Mirni:	"	V Vrhniku:	"
V Polh. Gradcu:	"	V Borovnici:	"	V Radovljici:	"	V Radečah:	"
V Kočevju:	"	Na Krškem:	"	V Novem Mestu:	"	V Zagorju:	"
V Dvoru:	"	V Idriji:	"	V Kamniku:	"	V Žužemberku:	"
V Kranju:	"	V Ložu:	"	V Črnomlju:	"	V Bledu:	"
V Kostanjevici:	"						

Ces. kralj. privil. zavarovalna družba
„Avstr. Feniks“
na Dunaju. 241 8
Vplačane delnice in druga jamstva družbe znašajo čez
štiri in pol milijona goldinarjev avstrij. velj.
Družba zavaruje
proti škodi po toči.
Pogoji so jako ugodni in uvedene najnižje stalne premije, ne da bi bilo treba pozneje kaj doplačati; ako tisti, ki želi svoje pridelke proti toči zavarovati, ne more precej zavarovalnine plačati, dovoli se mu obrok do konca septembra 1893. — Škode se hitro in pošteno cenijo ter precej izplačajo.
Kdor bi želel zastopstvo prevzeti, naj se obrne do generalnega zastopstva v Gradcu, katero daje radovoljno vsakršna pojasnila v zavarovalnih zadevah ali pa do
glavnega zastopstva v Ljubljani
(glavna zastopnika Jos. Perhanc in Jos. Proseno)
Kongresni trg št. 17 (v novem uršulinskem poslopju).

Dunajska borza.

Dne 17. junija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 glđ. 25 kr.
Brebrna renta 5%, 16% davka	98 " 10 "
Zlata renta 4%, davka prosta	117 " 40 "
4% avstrijska kronina renta, 230 kron	96 " 45 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 glđ.	990 " — "
Kreditne akcije, 160 glđ.	339 " 10 "
London, 10 funtov strl.	123 " — "
Napoleonador (20 fr.)	9 " 79 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 84 "
Nemških mark 100	60 " 27 1/2 "

Dne 16. junija.

Ogerska zlata renta 4%	115 glđ. 90 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 " 95 "
4% državne srečke l. 1854., 250 glđ.	147 " 70 "
5% državne srečke l. 1860., 100 glđ.	163 " 75 "
Državne srečke l. 1864., 100 glđ.	194 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 " 80 "
Zastavna pisma	100 " — "
Kreditne srečke, 100 glđ.	196 " 75 "
St. Genois srečke, 40 glđ.	67 " — "

4% srečke dunajske parobrodne družbe	143 glđ. — kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 glđ.	18 " 60 "
Rudolfove srečke, 10 glđ.	23 " 25 "
Salmove srečke, 40 glđ.	69 " — "
Windischgraezove srečke, 20 glđ.	71 " — "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	150 " 30 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2960	— " — "
Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	1 " — "
Papirnih rubeljev 100	130 " — "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izkrebanju najmanjše dobitke.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosoga kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.